

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

Herrn
Prof. Dr. Gajári Aladár
2. Priesterseminar
7000 CHUR 2.

V. évfolyam 5. szám (5. Jahrgang Nr. 5.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1973 május 1.

Tíz éves a «Pacem in terris»

Az utóbbi száz esztendőben nagyjelentőségű pápai enciklikák láttak napvilágot: Rerum Novarum, Quadragesimo Anno, Mater et Magistra, de egyiknek sem volt olyan nagy visszhangja, mint a Pacem in terris-nek. Pedig a korábbi nagy szociális enciklikák sokkal nagyobb hatással voltak az egészséges társadalmi fejlődésre, mint a Pacem in terris. Miért ez a nagy különbség a világviszhangban?

A kérdésre két szóban válaszolhatunk. Az egyik a béke, a másik az együttműködés. Ezt a két szót elsősorban a kommunisták és a velük rokonszenvező mozgalmak kapták fel. Nem azért, mintha az igazi béke hívei lennének, vagy pedig az enciklika a béke és az együttműködés kérdését felületesen kezelné. Hiszen mindjárt az első részben világosan kijelenti, hogy az emberi szabadságjogok tiszteletben tartása nélkül nem lehet igazi békét teremteni a földön. Az enciklika világosan tanítja, hogy az embernek joga van az élethez, az élet sérthetetlenségéhez, testi épségéhez, a tisztességes megélhetéshez, ruházódáshoz, lakáshoz, pihenéshez, az orvosi kezeléshez és a szükséges szolgáltatásokhoz. A szükséges szolgáltatások biztosítása az enciklika szerint elsősorban az államnak feladata. Az emberi jogok közt első helyen említi az enciklika az Isten tisztelet jogát, a vallást és hitéletet. Az Isten gyermekeinek kijáró szabadság megbecsülése az emberi méltóság legbiztosabb védelme. Az embernek joga van ahhoz, hogy szabadon válassza meg hivatását, joga van a szabad társuláshoz, a kivándorláshoz, jogos érdekeinek védelméhez, felelősségtudatának lelkiismeretes érvényesítéséhez stb.

A Pacem in terris azután kifejti, hogy a felsorolt személyi jogokat az államnak kötelessége tiszteletben tartani és megvédeni, érvényesülésüket biztosítani. Az enciklika aláhúzza, hogy az az államhatalom, mely ezt a kötelességét nem teljesíti, elveszíti kormányzási jogát. Az államnak nincs joga ahhoz, írja az enciklika, hogy az Isten törvényeivel ellenkező rendelkezések végrehajtására kényszerítse a keresztényeket illetve az állampolgárokat. Ha erre vállalkozik, tudnia kell, hogy a

polgároknak ilyen esetben előbb kell engedelmesskedniük Istennek, mint az embereknek.

Az állam másik alapvető kötelessége — olvassuk az enciklikában — a közjó biztosítása. A közjó pedig nem más, mint olyan intézkedések, reformok foganatosítása, amelyek minden állampolgár javát, megbecsülését, szabadságát és fejlődését szolgálják. Nem egyezik a közjával semmi olyan intézkedés, amely egy-egy osztály vagy társadalmi réteg, vagy nemzetiség felsőbbtségét biztosítja a többi társadalmi réteggel vagy nemzetiséggel szemben. A pápa elvet minden olyan törekvést, politikai mozgalmat, mely akár a nemzetiségi akár a gazdasági kisebbségeket sérti.

A Pacem in terris a béke egyik szilárd alapját abban jelöli meg, hogy az állami törvényhozás ne mondjon ellent az erkölcsi törvényeknek. A kettő összhangjából születik meg az egészséges rend és a polgárok kölcsönös tisztelete, az alapvető emberi értékek megbecsülése.

Az enciklika harmadik része a politikai közösségek, vagyis az államok egymáshoz való viszonyával foglalkozik. A pápa kijelenti: az államok egymással való kapcsolatait sem lehet más alapokra építeni, mint a természetjogra. Ugyanaz a tisztelet kötelezi az államokat egymás iránt, mint az egyes embert embertársaival szemben. Egyik államnak sincs joga a másikat lenézni vagy igazságtalanul kezelni. A népeknek egymás iránt is kötelességeik vannak. Egy nép sem lehet közömbös, ha a másik népet igazságtalanság éri. Minden nép felelős azért, hogy a másikkal is meglegyen a szabadsága, mely emberhez méltó fejlődéséhez szükséges.

A pápa látván, hogy a diktatúrák, főleg a kommunisták a keresztények előtt gyakran hangoztatják Pál apostol kijelentését a római levélből: «Nincs hatalom csak az Istentől» és ezt saját magukra alkalmazzák, szükségesnek tartja a tévedéseket eloszlatni. Pál apostol ezzel nem azt mondja, hogy minden meglévő hatalom Istentől van. Tehát a keresztényeknek kötelességük minden államhatalomnak engedelmesskedni. Az a hatalom, amely nem veszi fi-

gyelembe az Istentől eredő természetjogot és az erkölcsi rendet, nem lehet az Istentől és nem kötelezhet senkit olyan rendelkezések végrehajtására, melyek ellenkeznek mind a természetjoggal, mind az erkölcsi renddel. Az enciklika utolsó fejezetei az emberek és népek egymás közötti együttműködéséről szólnak.

A pápa felszólítja a keresztényeket, hogy meggyőződésüket érvényesítsék a közéletben is. Járuljanak hozzá, hogy a közélet, a politika és minden emberi tevékenység emberhez méltó legyen. Nem az a feladatuk, hogy ideológiákat szolgáljanak ki, hanem, hogy emberi és keresztény értékeknek megbecsülést és elismerést szerezzenek. Az idő jele, hogy minden jóakarátú ember vállalja a küzdelmet az emberi jogokért, az igazságos társadalom és rend megteremtéséért.

A kommunisták az enciklikának ezt a részét úgy értelmezték, hogy a pápa engedélyt adott a katolikusoknak a kommunistákkal való együttműködésre. Holott arról van szó az enciklikában, hogy a katolikusok a közéleti és politikai együttműködésükkel az emberi értékeket, jogokat és keresztény hitüket szolgálják. Tehát, ha a kommunistákkal vállalják az együttműködést, elsődrendű kötelességük szembehelyezkedni minden olyan tervvel, rendelkezéssel, amely sérti az emberi jogokat. Erről azonban a kommunista pártok hallani sem akarnak. Ők úgy értik a keresztények együttműködését, hogy ezek támogassák a kommunista célkitűzéseket. Fogadják el az ateista szocializmus felépítését. Dolgozzanak együtt a kommunistákkal ennek megteremtésén és ők ennek ellenértékéért eltűrik, hogy keresztény hitüket a templomban megvallják, de azt már sem a gyerekeknek továbbadniok, sem terjeszteniök nem szabad. A keleteurópai rendszerek így képzelik a Vatikánal való kapcsolatok alakítását is.

Tapasztalataink szerint a nyugati keresztény csoportok egy része sem veszi elég komolyan az enciklika pozitív tartalmát és követeléseit. Átveszik könnyen a kommunista tartalmú béke-szólamokat, ahelyett, hogy arra az igazságos békére törekednének, amelyet a Pacem in terris sürget.

FÁBIÁN KÁROLY

A pap és a bohóc

Saul vakon bukott le számára nyergéből. Kalimpálva terült el a sötétben s fölnyögött: mit tegyek? A hang egy damaszkuszi megnevezetthez utasítja, aki majd mindenben eligazítja.

Akármilyen furán hangzik is: Jézus a papok szavában maradt köztünk. Tanítványait így figyelmeztette: aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg. Nekik ijesztés, vagy nekünk intelem? Felelősség számukra, kötelezettség számunkra? Az Isten ígéje a papok szájából hullik a lelkek szántóföldjébe. A jól megmagyarázott példabeszédet a hit-szónokok tovább színezik. Fölfokozzák az útmenté, az ördög, a varjak, a gyökértelesség, a világ örömei káros szerepét, melyek sterilizálják a százszoros termésre igényes égi szókat. Közben megfélelkeznek a magvető lendületéről, mely maga is részes abban, hogy hova és hogyan hullik a búzaszem.

A hallgatók védelmében egy jóindulatú fiatalember támadt nekem. Magamat is belefoglalt méltatlankodásába: miért prédikálnak olyan csapnivalóan a papok? Az eszmék eszméjét, a kereszténység kovászát, a gyógyírt, a sőt miért nem sodróan, érdekesen, lenyűgözően dobják az eléjük táruuló lelkekbe. Miért lélekenek föl a templompadokba sűrűsödött hallgatók, ha véletlenül kihagy a miséző? Mekkora lelkesedéssel vágják rá a fáradt mondatokra az ament: csak hogy vége van. Igényes kritikusan tűzbe jött. Nézzé csak a színezt. Az nem resteli a fáradságot, hogy úgy elkészüljön, hogy 2 órán át kapcsolja a közönséget a mindennapokból. Vele együtt sírnak, nevetnek, szisszennek föl, méltatlankodnak. Mint a hárfás játszik a kedélyek húrjain s azok úgy pengenek, ahogy akarja. A pap pedig száraz fűrészpórral eteti az izes ígéket igénylőket. Nem lelkiismeretlenség és áruálás ez az evangéliummal szemben?

Sajnos igaz, hogy nem minden pap előadóművész. 100 közül 10, vagy inkább csak 3-4. Hiába tanult éveken át szónoklattan. Arra is születni kell. Hiába mondják: a költő születik, a szónok kiképezheti magát. Az érdekesen látás, a matematikus beállítás, az elmeél, szórakoztatni tudás, a fantázia születés kérdése. A szemináriumba való felvétel előtt szavalni és énekelni is kell az izguló kamasznak. A Frotty kanonokok ebből még nem láthatják, hogy 30 év múlva csak rekedten, szürkén, belecsömörödve a sikertelenségekbe, készületlenül teregeti majd elő a nagyszerű tanítást.

A templom feladata nem a szórakoztató ipar. Tegyük fel, hogy a lelkipásztor a brilliáns bohóc vagy a drámai színész lélekzet elállító feszültségével rendelkezik. Till Eilenspiegel varázsfurulyáját fújná, vagy Orfeusz elbűvölő hangszerét pengetné úgy, hogy a nem ájtatos hívek is csettintenek: miért hagyja abba. Az egyházi «rendezvény» csak akkor érte el célját, ha... Az operából kitódul a közön-

ség. Míg a közeli bárban feketéjét kavargatja és cigaretta füstjét a szomszédja torkába fújja, megbeszéli mégegyszer a látottakat. Az autóbusszra tülekedve már feled is mindent. A szószék feladata pont akkor kezdődik, mikor a pap az «úgy legyennel» összepuffantja a nagykönyvét. A lélekbe hullt mag sorsa most indul meg. Életté válik-e? Az agyoncsépelet példa szemtelenkedik a gömbirónom végére: a két missziós pátérról. Míg ámuldozott a zsúfolt templom az elsőn, a zsebmetsző a szorongó ülepek között nem tudott ellenállni a kísértésnek. Kilopott egy kikandikáló tárcát. A zsúfoltság miatt bennrekedt a másodiknak szavaira is. Az unalmas, a bikkfaszájúéra. De megszólalt a lelkiismerete s visszacsúsztatta a bukszát. Ez az a ha — életté válik-e a buzdítás.

A konferáló megítélésében az a döntő: szórakoztató-e. Heteken át válogatják, ki legyen a Cauconissima, az olasz énekverseney bevezetője. Ha mégis elpuskázák, becsmerlések áradatát viszi a telefon s a posta a központba. Igaz is! Hát nem bosszantó, hogy fotólybe zuhanok egy óras kikapcsolódásra s elalszom az izléstelen és szellemtelen tréfák miatt s horkolnak körülöttem. A vasárnapi misén nem szórakozásra jelenünk meg. Ima, szövegmagyarázat s a liturgia együttesétől fölemelődve más emberként kellene viszatérni a hétköznapokba.

Az említett fiút néhány nappal később magammal vittem a római Quadriemalera. Szinte toporzékolt az absztrakt kép és szobor gyűjtemény láttán. Mint vad csikónak a kantárját rántottam vissza: ne harkodd el a véleményedet! Előbb járjunk körül. Magamról tudom, milyen változáson mentem át az Urbsban. Igaz, néhány év alatt. Makacsul vágott vissza: én pedig nem változom meg. Csak nem teszed magadat korlátoztá? Aki a priori bezárkózik, nemde azzá lesz? A bölcs engedi, hogy meggyőzzék. Persze itt a krix-kraxok, ákom-bákumok, ócskavasak és sohasem látott formák között nem a bölcsélet érvei tepernek le, hanem a lassan lassan alakuló izlés. A dohány vagy alkohol se az első slukk vagy korty után válik szenvedéllyé. Évek tépelődése tesz esetleg hívővé.

Visszahőkölt kísérőmnek feladatul tűztem: válaszod ki a legszebb színakkordú képet. Ez nem, mert ez tarka: csiricsaré, csörömpöl, nincs összefogva. Az meg kormos. Amaz fagyaltszínű. Amott kifolyik a rámából a vizenyő. Hanem ezek a képek! S a zöldekben az a piros? A lilák meg a végtelenbe húznak. Nem volt könnyű, de ráleltünk egyre, amelyet kijelentettük a legszebbnek. Ráadásul nem is festett, hanem rongydarabokból volt összetűzdelve. Ez kicsit meghökkentette barátomat. De maga szemelte ki magának s a játék közben fölfedezte a színek mágiját.

Hahó! Álljunk meg egy pillanatra! Az újdonsült színszakértő legyintett: ez semmi. Valóban, a színorgiák után a sötét-

okker alapra rámkált felület nem nagyon hivalkodik. Sajnos, emberi vonás, hogy ha ránkszakad egy fölfedezés, mindent az új elvhez mérünk. Az élet azonban kilóg a szabályokból s pont azért szép, mert nincs benne séma. Aki nem rugalmas lelkű, vagy összeütközik emiatt a világgal, avagy irgalmatlan inkvizitorrá, olykor mizantropá ferdül. De filozófálásunk ne feledtesse el a nagy darab vásznat, melynek címe: a fény. Nem Fra Angelicoé, aki a ruhákról, arcokról, tárgyokról ragyogtatta vissza a ráverődő fényt. Rembrandté se, aki a Krisztus arcából világítja meg az emmauszi szoba félhomályát. A «legyen világosság» pillanata ez. A cselekvő, áramló, sugárzó elem átjárja az atommagot s a tejutak kavargását, mint a lélek élteti a testet. A szt. Pál bazilika arany mozaik háttere mozdul meg így, ha a sötétben rágyújtjuk a fényzőrókat.

A szegény festőt sokáig kiröhögték. Koplalt. Csak finomizlésű mecénások vetették egy egy kísérletét. De nem tágít, ha csak akkor talál is rá a megoldásra — maga is úgy gondolja — ha rányílik az a fény, amely az örökkévalóságon át zeng körülöttünk. A tompák persze rámosolyognak gondolván, hogy csak 100 macska karmolásza itt a körmét kopottá. Az okosak meg érteni akarnának valami megfogható témát. A megérzők azonban az apró karcolásokkal teleszótt felületből, az áttetsző, remegő vibrálásból megsejtik Azf is, aki a fény mögül s a fényben ránkárad.

Megszeppeven állt mellettem vitatkozó társam. Arcából döbbenet áradt. Elhalkult sápadtsága jelezte, hogy közelébe jutott annak, amiért a művész 50 évig dolgozott.

A helytartó nevetve szakította félbe Pált: erről majd meghallgatunk máskor. Az ablakban horkolni kezdett a gyerek, kiesett és szőnyet halt. Mind a keftő éretlen volt az apostol szavaira. Egyik botrányos film nősztárját megkérdezték: nem röstelt így a fölvevőgépele állni, a szeméremérzete nem tiltakozott. Válasza: nem tudom, mi az. Neki idézhetnénk: boldogok a tisztaszívűek. A bankrabló sorozatot eresztene belém, ha ráinténék: boldogok a szelidek. A hajókirály lesöpörné asztaláról a «boldogok a Ielkiszegények»-kel a bibliát. Barrabás és János apostol másként nézték a Golgotát. A bohócnak az óvodista is nevet, Pascal már nehéz olvasmány. Apácáknak másként beszélünk, mint a raboknak. Akinek nincs füle a hallásra, unatkozik, míg a másik lelke mélyéig megrázkódik. Először azt írtam föl címül: megértés vagy megérés. Sokszor csak akkor értünk meg valamit, ha már hozzája értünk. Az ezer ránccal fölszántott homlok másként reagál, mint a pirospozsgás, redőtlen, szép de még üres arcocska.

Aztán kicseréltem a cikk cégérét «a pap és a bohóc»-ra. Ez harsogóbb, hogy a pap nem osztogathat úgy, mint a dévaj bohóc. A lóhulladékos porondon ugránczó hegyessapkás s a blőd, bugyogós klown a csámpás csukájában kiszolgálják a fapadok bámészait. Olykor megszégyenülünk a fölénk feszülő sátorponyva alatt: ide süllyedhetek, alacsonyabb ösztöneimet így

Jézus halotti leple

«Péter és a másik tanítvány (János) elindult és a sírhoz sietett. János gyorsabban futott, mint Péter, és hamarabb ért a sírhoz. Behajolt és meglátta a gyolcsokat, de nem ment be. Nem sokkal utána odaért Simon Péter is, és bement a sírba, és ő is látta az otthagyt gyolcsokat, meg a kendőt, mellyel fejét takarták be. Ez nem a gyolcs közt volt, hanem külön összehajtva más helyen.» (Jn 20, 3-7.)

Hova lett ez a halotti lepel Krisztus feláradása után?

Giulio Ricci, neves szentíráskutató és a régészet terén is szakember, 20 esztendőn át vizsgálta a híres turini lepel szövetét és lenyomatait. Ezt a leplet a keresztény hagyomány mindig annak a gyolcslepelnek tartotta, amelybe a halott Krisztus testét begöngyölték és eltemették. A lepel iránti nagy tiszteletet a Kr. u. 5-ik századtól kezdve nyomon követhetjük. Ebben az időben a leplet Konstantinápolyban őrizték. Innen került a 16-ik században az északolaszországi Torinoba. Hosszú századokon át csak azt látták, hogy a leplen érdekes nyomok, árnyékok láthatók. Hogy ezek a nyomok, árnyékok egy kereszt meghalt férfiú testének és sebeinek a lenyomata, azt csak akkor fedezték fel, amikor feltalálták a fényképezés művészetét. Amikor először készítettek fényképet a lepelről — 1898-ban — felfedezték, hogy a lepel negatív lenyomata egy férfiú testét mutatja, aki 1,80 magas és amiként a lepelre ragadt vérfoltokból és sebek marad-

engedem csiklandozni. A rákövetkező nap el nem csalna újra a trapéz és az elefántok ellenére sem. Majd néhány év múlva, ha elfeledtem legutóbbi elernyedésemet.

Örök probléma: lerántani vagy fölemelni, alkalmazkodni vagy nevelni a közöniséget. A sárgaregények nivójára prostituálódva elárulni azokat, akik várnak tőlem valamit. Teatrális, retorikus, patetikus, dagályos, nagygesztusú: nem dicsérő jelzők. Őszinte, szükszavú, puritán, bensőséges: a szűk út irányjelzői. S ha a szavak mögött meg Arsi szt. János élete is húzódik, sodróbb a leglátványosabb tótágasoknál. Csindaratta nélkül érünk el a belső csend végtelen vizeire. Már alig mozdul az evező. Nesz nélkül siklik sajkánk. Észre se vettük, hogy az ár víz már magával.

Igaz, azért majd a papnak vernek a nadrágjára, hogy kelletlenül merte kezébe venni a perikópás könyvet. A hallgató azonban ne a fülének édesen vagy drámaian csengő szavakra várjon s kritizáljon. A reggeli rádiótorna, az esztétikai soványító-gépek s önidomítás jutottak szembe. Kicsit meghökkenve kérdezze önmagát: mit is mondott s miért éppen nekem. Kilép a miséről, arcába csap a szél. Feiébe nyomja a sapkáját. Míg kocsija zárián babrál, már kezdje megvalósítani, amik az agyában kavarnak.

PROKOP PÉTER

ványaiból megállapították 30-40 éves volt, amikor keresztre feszítették. Azt is megállapították a fénykép segítségével, hogy csontját nem törték el. A szöveget pedig a két csuklóján verték át. A mai modern kutatások eszközeivel azt is meg tudták állapítani, hogy a halott nem volt tovább a lepelbe begöngyölve, mint legfeljebb 36 óra hosszat. Giulio Ricci 20 éves vizsgálatának eredményeit összegezve a napokban a sajtó képviselői előtt kijelentette: a turini lepel valóban Krisztus halotti leple. Ezt bizonyítják a leplen lévő jelek, amelyek pontosan megfelelnek az evangéliumok leírásainak. Az evangéliumok elbeszélése szerint Jézust mielőtt elítélték, megostorozták. A lepel tanúsága szerint azt a halott férfiút, akit a lepelbe göngyölték, 121 ostorütés érte. Mivel a zsidóknál az ostorozáskor 39-nél többet nem volt szabad ütni, a lepel tanúsága szerint azt a férfiút, aki ebben a lepelben volt, nem a zsidók, hanem a rómaiak ostorozták meg. A rómaiaknál az ostorütések számát nem tartották nyilván. Ez valóban megfelel az evangélium adatának, mert Jézus megostorozását Pilátus rendelte el, tehát rómaiak hajtották végre.

A lepel tanúsága szerint a halott oldalán négy centiméteres sebet ütöttek. Ez a seb a római katona lándzsájától van. Ricci azt mondja, ez a méret pontosan megfelel a Jeruzsálemben és vidékén talált római lándzsák méretének.

A biokémiai vizsgálat megállapítása szerint a leplen emberi vér foltjai vannak. És ezek fontos adatokat szolgáltatnak arra vonatkozólag is, hogy ezt a férfit a keresztrefeszítés előtt tövissel koronázták meg. A töviskoronát azonban a keleti királyok koronázása szerint főveg módjára helyezték a fejére és nem koszorú formájában, amiként ezt a képeken gyakran látjuk. A töviskorona okozta sebek lenyomatából azt is megállapították, hogy a keresztben már nem viselte a töviskoronát.

A turini lepelről azt is világosan meg lehet állapítani — hangzik Giulio Ricci nyilatkozata — hogy az elítélt nem összeacsolt keresztet vitt a hátán, amikor a szőtőhelyre kísérték, hanem a kereszt egyik gerendáját szétterjesztett karjaira kötötték. Ezt bizonyítja a halott két lapockáján látható nagyobb horzsolódásos seb. Az arcán végigfolyó vér, a bal szemöldöke fölötti horzsolásos mély seb, továbbá az orrcsontok és a jobb arc zúzódásai meg a bal térd nagyobb sebei arról tanúskodnak, hogy az elítélt útközben legalább háromszor esett el a gerenda súlya alatt, és karjai a gerendára lévén kötve, nem tudta felfogni az esést és a zúzódás a homlokát, orrát és jobb arcát érte a bal térdén kívül.

Giulio Ricci azt is elmondotta, hogy a lepel gondos vizsgálata után kísérletet végzett és ellenőrizte, hogyan hat az emberre a kiterjesztett karokra kötözött gerendával való járás és a kísérlet alátámasztotta a lepel adatait.

Ebben a tudatban adta Giulio Ricci könyvének a címet: A keresztút a lepel szerint. Nem imakönyvet írt, hanem a legmodernebb eszközökkel végzett vizsgálatok eredményeit tárgyalja a munkában, de ez a tudományos mű imádkozásra készített. Annál is inkább, mert a történelem eddig még nem ismer olyan keresztrefeszítést, amelyet olyan elítélten hajtottak végre, akit előtte tövissel megkoronáztak. A lepel lenyomatai, hosszú évszázadokon keresztül lényegükben homályban voltak. A fényképezés művészetének kellett jönnie, hogy a homályt eloszlassák és a vizsgálatok kétséget kizárólag megállapítsák, hogy a hagyomány igaz, a turini lepel valóban Krisztus halotti leple és a fényképezéssel előttünk csodálatos, de a szenvedés nyomait viselő arc Krisztus arca rajta.

A turini leplet Noguier de Malijai francia szalézi atya tanácsára 1898-ban fényképezte le első ízben egy Pia nevű olasz ügyvéd. Legnagyobb meglepetésünkre a fényképlemezen méltóságteljes férfiarca és a keresztrefeszítés nyomait magán viselő test pozitív képe lett láthatóvá. Az ügyvéd elmondta, amikor előhívta a lemezt és meglátta a fényképet, annyira megrendült, hogy kiejtette a kezéből a lemezt. Akkor fedezték fel, hogy a halotti lepel lenyomata negatív. A szakértők felfigyeltek a fényképekre és csoportok alakultak azok tanulmányozására. Paul Vignon francia biológus hosszú ideig vizsgálta a felvételeket és a leplet. Yves Delage, aki nem volt hívő keresztény, előadást tartott a kutatásokról a Francia Tudományos Akadémián. A lepel és a fényképek vizsgálata annyira megrendítette a hitetlen tudóst, hogy magatartását megváltoztatta és így kiáltott fel: Ki lehet a halotti lepel férfija? Egy megfeszített, kivégzett, de nem úgy néz ki, mint a gonosztevő.

1931-ben és 1933-ban újra lefényképezték a halotti leplet és Dr. Pierre Barbet párizsi sebész az akkori tudományos fejlődés eszközeivel vizsgálta a felvételeket és a lepel anyagát. Sok érdekes részletet derített ki a lenyomatokról. Ő állapította meg, hogy hol ütötték át a szegrek Jézus kezeit és lábait. 1939-ben már olyan méreteket öltött a lepel tanulmányozása, hogy Pietro Scotti genovai egyetemi professzor egyenesen sindonologia-ról, azaz a lepelrel foglalkozó külön tudományágról beszél. Tudós csoportok alakultak Amerikában is a lepel tanulmányozására. 1972-ben New Yorkban könyv jelent meg: It is the Lord (Az Úr az) címmel a lepelről. Szerzője: Peter Rinaldi. Legújabbban arról tárgyalnak, hogy miként végezzék el a leplen az anyagvizsgálatot rádium, illetve ibolyántúli sugarak segítségével.

Amit tehát a keresztény hagyomány évszázadokon keresztül vallott, vagyis, hogy a kalandos úton Torinoba került halotti lepel az a gyolcs, amelybe Krisztus testét göngyölték a keresztről való levétel után, a legújabbkori tudomány a maga eszközeivel megerősítette és a keresztrefeszítettnek emberi arcát, fényképét is láthatjuk.

N. Á.

A mai világkép (IV.)

Le Maitre elmélete

A modern csillagászat nemcsak a tér szinte mérhetetlen távlataiba tud elhatolni, hanem időbelileg a múltba is vissza tud tekinteni.

A spektrumok (színképek) vörös eltolódásából arra következtetnek a csillagászok, hogy a tejutak (spirális csillagrendszerek, galaxisok) egymástól távolodnak, vagyis a világegyetem folytonos kiterjedésben van.

Ha már most a gondolkodó fő visszafelé következtet, akkor arra a megfontolásra jut, hogy az anyag egykor egy ún. «világtojás»-ban volt összesűrítve, mely körülbelül 10 milliárd év előtt (vagy még előbb) felrobbant (Urknalltheorie).

Ennek az elméletnek szülőatyja Le Maitre Georges, belga pap (1894-1966), Löwen-i kanonok, 1960-tól a Pápai Tudományos Akadémia elnöke. Már 1927-ben megteremtí az «ősrobbanás» elméletét. Szigorúan bizonyítani azonban nem tudta elméletét, mint Kopernikus sem annak idején az övét.

Egyes kutatók lelkesedve fogadták Le Maitre zseniális elméletét és tovább fejlesztették. Viszont más kutatók elvetették s így ellentétes cosmogoniat (világfejlődést) vallottak. Az ötvenes években vesztített Le Maitre tétele jelentőségében. Akkor azonban egy Ryle nevű csillagász arra a felfedezésre jutott, hogy a távolossággal nő a tejutak száma, ami azt jelenti, hogy valamikor sűrűbben helyezkedtek el egymás mellett. A hatvanas években újra népszerű lett Le Maitre elmélete s 1965 óta a csillagászok az «ősrobbanás» visszhangját kihallani vélik a világűrben. Újabban Rahmann Heinrich münsteri professzor képviseli s fejleszti tovább ezt az elméletet.

Világfejlődési elméletek

Rahmann szerint az emberi megfigyelés számára hozzáférhető csillaghalmazok száma körülbelül 10 milliárd. Ezek egyikéhez tartozik az Andromeda-köd és a két Magellan-csillagrendszer mellett a mi tejútunk is.

Ama tény alapján, hogy az összes spirális ködök (tejutak, galaxisok) egymástól távolodnak s egyúttal szilárd viszony áll fenn a sebességük valamint az egykori központtól való távolságuk közt, azt következtetik, hogy a világegyetem rádiusa (sugara) legalább 13-15 milliárd fényév nagyságú kell legyen. Itt volna tehát a mi anyagvilágunk (universum) határa. Ami azon túl van, az ismeretünkön és képzeletünkön kívül esik.

Ennek a mérhetetlen világnak kialakulását különféle elméletek próbálják megvilágítani s rendszerbe foglalni.

a) Az **ősrobbanás** - elmélet (Ur-Knall-Theorie) szerint a világegyetem egy hatalmas robbanással (explosio) kezdődött. Vagyis a világ fejlődése egy tér- és idő-

beli központból indult el. Ez elmélet szerint a tejutak a központtól szinte végtelen messzeségbe eltávolodnak, anélkül azonban, hogy valaha a kiindulási ponthoz visszatérnének.

Honnan lett ez az ősközpont? Ez az elmélet erről mit sem tud, a Teremtőt pedig, azaz Istent, az abszolút transcendens és mégis a világban ható (immanens) ősközt minden létezőnek — nem találja.

b) Nagyobb visszhangnak örvend az **«időszaki vagy pulzációs»**-elmélet. Eszerint egy pozitív görbét képező, mozgó világegyetemben kiterjed az anyag, mely előbb kompakt tömeget alkotott.

A kiterjedési sebesség csökkenésével a gravitációs erő az anyag egyes részei közt nagyobbodik és hatékonyabb lesz, ami végül egy ősközpontban való visszasűrűsödéshez vezet. Végül oly sűrű lesz a tömeg, hogy az atommagátalakulási folyamat következtében újra felrobbanik s a fejlődési processzus újra előlről kezdődik.

Tehát volna egy periódikus ciklus: anyagrészekből álló ősfelhő — spirális köd — sugárzási korszak — visszaködösödés. Ebben a rendszerben az anyag mennyisége állandó.

A kérdés — honnan az őanyag? — itt is válasz nélkül marad. Rahmann azt mondja: A kérdés az anyag eredete után, vagyis aziránt, mi volt azelőtt? — számunkra mindig válasz nélkül fog maradni.

Mi azonban azt mondjuk: ott, ahol a természettudomány felmondja a szolgálatot, mert nem is illetékes erre, a filozófia és a hit adják meg a választ, az örök, változhatatlan, mindenható **T e r e m t ő r e** utalva.

c) Egy **harmadik teória** feltételezi, hogy a **materia** (anyag) mellett van egy ún. **antimateria**. Az anyagrészeknek tehát megfelelnek, mint ellenlábasaik az ellenanyagrészeknek. E hipotézis szerint van proton - antiproton, neutron - antineutron, elektron - pozitron. Egy materiából való testnek találkozása egy antimateria testtel mindkét test azonnali teljes megsemmisüléséhez vezetne a másodperc törtrésze alatti időben, — közben oly mennyiségű energia kisugárzással, mely jelentékenyen nagyobb lenne, mint amely atomrombolás esetén felszabadul. Feltételezik, hogy az «ősrobbanás»-t a materia és antimateria találkozása hozta volna létre.

A quasar-ok

Néhány év előtt fedezték fel a **quasar** néven ismert világcsodát. Mit jelent e számunkra idegen kifejezés?

A quasar-ok a tőlünk legmesszebbre levő égitestek, melyeknek kiterjedési sebessége eléri a másodpercenkénti 250.000 km-t(!). Olyan képződmények ezek, melyek a mi Napunkat nagyságban több milliószor fölülműlják és energia-kisugárzásuk milliószor nagyobb, mint a 100 milliárd napot számláló egész tejútrendsze-

rünké. Csillaghoz hasonló, de csillagnak mégis túlnagyok lennének.

Hihetetlen mennyiségű rádióhullámot bocsátanak ki magukból, ez vezetett néhány év előtt a felfedezésükre. Létük minden képzetet felülműl. Legalább 10 milliárd km-re vannak tőlünk s nagyméretű világkatasztrófák folyamánként keletkezhetnek.

A tudósok becslése szerint a jelenlegi univerzum legalább 13-15 milliárd év előtt egy központban volt összesűrítve. Mivel feltételezhető, hogy a kiterjedési sebessége a világnak csökkenni fog, jelentékenyen nagyobb kort kell felvennünk.

Tejútunk legidősebb csillagainak korát mindenesetre 15-20 milliárd évre becsülhetjük. De egyik-másik tejútról feltételezik, hogy még idősebb.

Ez a grandiózus kép, melyet Rahmann megrajzol, ami egyúttal a mai tudomány álláspontja.

Mit mond a Biblia?

Amit a tudomány ma, mint újdonságot tálal fel az emberiségnek, tulajdonképpen már 3500 évvel ezelőtt megtalálható Mózes Genézis c. könyvében, melynek első sorai így hangzanak: «Kezdetben teremté az Isten a mennyet és a földet.» (Gen. 1, 1.) Vagyis a világ nem öröktől fogva létezik, amit a mai csillagászat is elismer. Tovább ezt olvassuk Mózesnél: «Mondá Isten: Legyen világosság! És lőn világosság.» (Gen. 1, 3.) Ez a kifejezés az akkori nép nyelvén nyilván nem jelent mást, mint az «ősrobbanás»-t, melynek villáma végigszágulott a sötétbe burkolt őanyag s a világfejlődést elindította, annak a világnak fejlődését, melynek végső határáig az emberi elme eddig nem tudott elhatolni, mely azonban mind időben, mind térben véges.

Bármint legyen is, a gondolkodó, elfogulatlan ember kell, hogy hódolattal hulljon térdre Linné Károllyal és Newton-nal a mérhetetlen Univerzumot egyetlen akaratával létrehozó **Teremtő Isten** előtt. Ha a tudósok szemével nézzük a világot s annak csodálatos berendezését, mily kicsinyesnek tűnik föl a féregember hitetlenkedése, mely mögött talán egy kis jobb vagyoni jólét vagy a saját tudását túlbecsülő öntudat rejtőzik. Az igazi ok azonban mindig abban van, hogy sok embernek téves Isten-fogalma van: nem gondolkodnak Róla nagyságának megfelelően.

A hitnek alapja a helyes Isten-fogalom kialakítása. Ebben segít bennünket a modern természettudomány, ha tanítását elfogulatlan lélekkel szemléljük és megiszívveljük.

VECSEY LAJOS

A ZÜRICHI MAGYAR NÖEGYLET

Anyák-napi ünnepélyét az idén a Guthirt-Gemeindehaus-ban rendezi meg május 13-án d. u. 3 órakor.

Magyar lelkipásztorok Braziliában

Az Életünk februári számában már köztünk egy interjú **P. Jordán Emil** Braziliában élő bencés atyával, aki akkor több nyugateurópai országot látogatott meg, hogy információkat gyűjtsön a kábítószerek elleni harchoz. Információs körútjára — amint az akkori beszélgetés mutatta — a brazil kormány megbízásából vállalkozott. De mivel az Életünk szerkesztősége a lap olvasóit más világrészekben élő magyarokról is szokta időnkint tájékoztatni, megkérdeztük Jordán Emil Atyától azt is, milyen keretek közt folyik a nagyszámú magyar katolikus lelkigondozása a távoli Braziliában.

Életünk: Mikor érkezett az első magyar katolikus pap a brazíliai magyar emigránsok gondozására?

P. Jordán: Katolikus pap már az 1920-as évek második felében tartózkodik Sao Paulo-ban, a nagy tudományú **Cezarovics Balázs** szaléziánus atya, aki azonban rendjében való elfoglaltsága miatt nem foglalkozhatott olyan mértékben a magyarság pasztorálásával, mint szeretett volna.

A magyar katolikuság napról-napra gyarapodó száma szükségessé tette, hogy legyen egy pap, aki teljesen neki szenteli életét. A lelkekben megfogamzott vágy hamarosan abban az óhajban fejeződött ki, hogy hazulról kérjenek lelkipásztort.

Összeállították a magyar katolikuság akkori regiszterét: Sao Paulo városának különböző városrészeiben 550 magyar katolikus családot írtak össze. A kérés meghallgatásra talált, s 1931 márciusában megérkezett **Szelecz Arnold** bencésszerzetes.

Életünk: Hogyan látott hozzá a lelkipásztori munkához P. Szelecz ebben az óriási országban?

P. Jordán: Az önmagával szemben teljesen igénytelen, igaz missziós lelkületű pap fáradságot nem ismerve járta a hatalmas város inkább külvárosi részein lakó magyarságot, amelynek tetemes százaléka akkor már sok csalódás és szenvedés után a Sao Paulo Állam nagy kávétermelő vidékeiről jött be, vagy menekült be nincstelenül a városba. Itt mint egyszerű napszámos réteg helyezkedett el, majd megfelelő alapiskoláztatása gyümölcsként (amit még hazulról hozott magával) hamarosan mint szakmunkás vagy mint önálló kisiparos kereste meg kenyerét.

A lelkipásztort mindenütt szívesen és imádságos vallásossággal vették körül a hívek. Sao Paulo-ban Szelecz Arnold rövidesen kilenc helyen szervezte meg a rendszeres havi egyszeri vagy többszöri szentmisét, illetve a hét valamelyik estéjén az «ájtatosságot». Ugyancsak ő tanította hittanra a magyar gyereksereget a kezdetben kettő, majd rövidesen öt magyar elemi-iskolában, amit a konzulátus és a Magyar Segélyegylet révén leginkább maga az itt lakó magyarság tartott fenn a különböző városrészekben.

Életünk: Volt-e magyar missziós központ vagy plébánia P. Szelecz idejében?

P. Jordán: Már 1931-ben megalakultak az egyes helyi egyházközségek, — 1932-ben pedig életre hívta Szelecz Arnold az azóta is meglevő és virágzó Szent István Egyházközséget (Comunidade Romana Católica do Rei Santo Estêvão). Ez még ma is a magyar katolikuság jogi szerve, működésének, minden téren, a brazil hatóságok felé is elismert jogi személye.

Szükségessé vált egy magyar templom építése azon a városhelyen, amelyben a legnagyobb számban laktak akkor magyarok: Vila Anastácio. A szükséges telket egy brazil család ajándékozta. Leginkább a kispénzű, de bőségesen szerető szívű magyarok adományából vagy kezemunkájával épült fel a kis templom, amelyben 1934-ben mondták el az első szentmisét. Ez a templom lett aztán később, 1941-ben plébániatemplom, amikor a Sao Paulo-i érsekség Vila Ana stáció városnegyedét önálló plébániává tette (territoriális plébánia Szent István magyar király patronussal), és első plébánosa Szelecz Arnold lett. Meg is maradt a maga alapította plébánián plébánosnak egészen 1972 márciusáig.

Életünk: Mi az a Brazíliai Pannonhalma?

P. Jordán: P. Szelecz kezdeményezése volt, hogy a templom mellett felépüljön a Brazíliai Pannonhalma, kis rendház és plébániaház, amelyet 1938-ban szentelt meg az itteni bencés apátság apátja. Majdnem nyolc éven át előzőleg a magyar bencések ennek a saopaulói brazil-német bencés kolostornak vendégszeretettel élvezték.

Ez a Brazíliai Pannonhalma lett a katolikus magyar lelkiségnek centruma; itt laktak sokáig, egészen 1951 januárjáig a magyar bencések, a magyarság lelkészei, ill. a plébánia papjai. (1951-ben ugyanis megnyitották a Szent Imre gimnáziumot a városban, ahová beköltöztek, kivéve Szelecz Arnoldot). Innen mentek szét az atyák nap mint nap a városrészek magyarsága lelki-szolgálatára, vagy mentek be a város szívében levő központi egyházközségi irodájukba, hogy könnyebben elérje őket a lelkipásztorait kereső magyarság.

Életünk: Milyen változásokat hozott a második világháború a magyar lelkipásztorkodásban?

P. Jordán: A háború gyökeres változást hozott: 1941 decemberében Brazília és Magyarország háborús viszonyba kerültek és megszakadt a diplomáciai összeköttetés a két ország között. Tilos lett a magyar nyelv használata az iskolákban, a templomokban és írásban, nyomtatásban, hírszolgálati eszközökkel. Brazil nyelv lett (portugál) a tanítás nyelve a kis magyar iskolákban, a hitoktatásé is. Több templomban, a városrészek plébániatemplomaiban — főképpen, ahol nem brazil paposság működött — betiltották a magyar nyelvű szentbeszédet is. A Délamerikai Magyar Hírlap — kezdetben hetenként négyszer, majd kéthetenként egyszer meg-

jelenő magyar nyelvű lap, a magyar bencések tulajdona volt 1938 óta — egy darabig brazil nyelven még tartotta magát, de 1943-ban anyagi okok és hivatásának (a magyar nyelv szolgálata és ápolása) elvesztése miatt, megszűnt. A magyar bencések ismét megjelentették a Hírlapot a háború után 1947-ben, és meg is maradt mint a magyar nyelv és összetartás szerve egészen 1967-ig, amikor is súlyos adósságok felhalmozódása következtében kénytelen volt a kis bencés csoport végleg feladni az újságot. Ettől az évtől kezdve nem jelent meg se a Hírlap, se az 1949 óta kiadott Évkönyve sem, ami pedig az emigrációs írások és kiadványok között nemcsak Délamerika területén, de egész Európában és majdnem minden magyar emigrációs csoportnak várva-várt olvasmánya volt.

Életünk: Hogyan indult meg újra a normális egyházközségi élet?

P. Jordán: A második világháború után megindult bevándorlás idején az Egyházközség központi irodája, valamint a Vila Anastácio-i kis rendház és plébánia rengeteg katolikus és másvallású magyarnak, egyesnek és családnak, volt találkozó helye, új életüknek elindulása, valamint első menedéke és lakhelye.

Érdekes megjegyezni, hogy a második világháborús világnézeti kivándorlók, épp úgy mint az 1956-os szabadságharc utániak, hamarabb megtalálták az anyagi megszilárdulás és jólét lehetőségeit. Könnyen megtanulták a nyelvet, simán beilleszkedtek a többi bevándorolt nemzetiség soraiba, mivel a magyaron kívül legalább egy vagy két más nyelvet még hazulról hoztak magukkal. Sajnos, ezeknek egyik része nem tartotta meg a mai napig hűségét magyar egyházához. Akik viszont megőrizték becsülettel magyar nyelven élt és kifejezett istenszeretetüket és egyházhűségüket, ezek alkotják ma, az 1920-as évek sírig kitaró magyarjaival, a Szent István Egyházközség erejét és életét.

Életünk: Hogyan látod a magyar katolikus egyházközség jövőjét Braziliában?

P. Jordán: Van két biztató jelenség. Az egyik, hogy az 1947-50 között és az 1956-os bevándoroltak gyermekei, és immár unokái, nagy számmal tanulták meg és tanulják meg ma is a fiú- és leánycserkészcsapatokban nyelvünket, sajátítják el a magyarság-ismeretet, hazánk történelmét, földrajzát és irodalmát, ismerik meg és szeretik meg énekeinket és nemzeti táncainkat. A másik biztató jelenség, hogy intézményeinknek Magyarországon való elvesztése után a magyar bencések egy kis csoportja Sao Paulo-ba jött, ahol már három bencés lelkipásztor működött, hogy Isten kegyelmével továbbfolytassa hivatását, a tanítást és a lelkipásztori munkát. 1951-ben megnyitották a Szent Imre Kolégiumot (elemi és komplet középiskola), a Szent Gellért Kolostorral együtt.

A szent Jobb hazatér...

Szent István király egyházi tiszteletét a 17. sz. végétől kezdődően nagyban fokozta XI. Ince pápának — előbb a katolikus magyar rendek, majd I. Lipót király kérésére — kiadott az a rendelete, amely a keresztény seregeknek az 1686 szept. 2-án kivívott budai győzelme emlékére, az egyetemes egyház számára, a jelzett napra előírta a szent uralkodó liturgikus megünneplését. A magyar egyház azonban az ősi gyakorlathoz ragaszkodott, kitarzott aug. 20-a, mint a legrégebb s mindenkor nagy fényvel megünnevelt nap mellett, amelyet a szenttéavatás (1038) után rendeltek el a szent király tetemének fölemeltetése emlékére. A megemlékezéshez mindig világi ünnepek is kapcsolódtak és aug. 20-a egyúttal a magyar testvériségnek, az összes társadalmi osztályok egymásra találásának s a magyar állameszme tiszteletének is ünnepe lett.

Egyes kódexekben és oklevelekben «Zenth ystwan kyral napia» néven szerepelt és bár rajta kívül még négy ünnepet szentelt a kegyelet első királyunk tiszteletére, aug. 20-a a legutóbbi időkig megmaradt a szent főünnepének.

A szent István-kultusz elmélyítésében lényeges mozzanatnak bizonyult a szent Jobbnak a dalmáciai Raguzából (ma Dubrovnik) való hazavitele 1771-ben, amelynek kapcsán a Bécsben megrendezett fényes ünnepek után az ereklyét az uralkodó ajándékként valóságos diadalmenetben vitték Budára, ahol azt az udvari kápolnában helyezték el végleges megőrzésre.

A nemzeti ereklye útjának egyes állomásait

megbízható adatok hiányában — nem tudjuk pontosan követni. Egy, 1481-ben írott budai krónika még említi a szent Jobb köztiszteletre való kitételének szokásait, ettől kezdve azonban egy jó évszázadnyi időre homály fedi sorsát s így csak feltevésekre szorítkozhatunk. II. Lajos királynak 1526-ban kiadott s a törökelleni háború céljaira arany-ézüst értékek beszolgáltatását elrendelő intézkedése folytán Fehérvárra vagy Budára vihették az ereklyét és e városok elfoglalása után, a törökök kezére jutva, a többi rablott kincs-csel együtt Boszniába került, ahol keresztyén kereskedők útján a raguzai domonkosok birtokába jutott megőrzés végett. Lehetséges az is, hogy az ereklyét a többi értékkel (szent-korona) együtt még a tatárok elől menekülő IV. Béla vitte magával Dalmáciába, az ország legdélibb részébe — az Adria ez arisztokratikus köztársaságába, a szabadság városába — és hálából hagyta ott, de ahonnan ismét visszakerülhetett. Bármilyen kockázatos úton került is a szent Jobb Raguzába, tény, hogy 1590-ben már az ottani domonkosoknál találjuk, akiknek egy ezévi rendi gyűlése arról intézkedik, hogy szent István királynak, náluk őrzött jobbkeze számára

ezüst ereklyetartót készítsenek. Ezt a tartót a kolostor 1618-ban készült ereklyelajstroma is említi.

Amikor a raguzaiak a szent Jobbot megszerették, hitelességét illetően minden kétséget kizáró bizonyítékokkal rendelkeztek. (Mint ahogyan 1972-ben, az ottani domonkostemplom ereklye- és kincstára öröknek határozott állítása szerint a még birtokukban levő szent István koponya-ereklye hitelessége is oklevéllel igazolható. Egyébként a raguzai szent István-ereklyék valamennyi okmányának hiteles másolatai a székesfehérvári püspöki levéltárban vannak elhelyezve.) A hitelesség tényének tudatát látszik igazolni az a kiváló tisztelet és féltő gondosság is, amellyel az ereklyét körülvették, azt értékes tartóba foglalták, városukat jelentős nemzeti zárandokhellyé fejlesztették és a nagy magyar, horvát és dalmát zárandoktömegek lelkipásztori gondozásában nemzeti ereklyénként jelentős szerepet juttattak. István-napkor, az ereklye köztiszteletre való kitételének idejére mindig bezárták a megerősített város kapuit és megkettőzték az öröket. Az ereklye visszaszerzésének tárgyalásai során pedig I. Lipótnak, de még inkább Mária Teréziának majdnem leküzdhetetlen nehézségekkel kellett viaskodniok a kincsüket féltő raguzaiak ellenében.

A hazai okmányok és emlékek nagymérvű pusztulásának

és történeti tudatunk megszakadásának bizonyítéka az a lehangoló tény is, hogy a 17. sz. második feléig senki sem tudta hazánkban, mi történt a nemzet legnagyobb ereklyéjével, még kevésbé szereztek tudomást raguzai létezéséről és lelkes tiszteletéről. Erre vonatkozóan az első hírt egy magyar főúr hozta, aki I. Lipót idejében (1657-1705) Raguzában tartózkodott és csodálkozva látta nemzeti ereklyénket s figyelte a hívó nép ragaszkodó áhítatát. A városköztársaság a fenyegető török ellenében — emlékezve a régi magyar uralom alatti békés fejlődésre — most is a magyar király oltalma alá helyezkedett és érte, egy 1684-ben, István-napján kötött szerződés alapján évi 500 magyar aranydukát fizetésére kötelezte magát. Lipót király tárgyalásokba kezdett az ereklye megszerzésére, de a török hadmozdulatok megakadályozták az ereklye átvitelével 1684-ben megbízott két domonkos útnak indulását. Az uralkodó meghalt s az ereklye ügye feledésbe merült. Hosszú szünet után Desericius József piarista elevenítette fel — egy raguzai nemessel Bukarestben folytatott beszélgetése alapján — az ereklye emlékezetét, 1760-ban kiadott könyvében, amelyet egyre több tudósítás követett. **Pray György** jezsuita történész nagy érdeklődéssel foglalkozott az ereklye sorsával és hogy megbízható adatokat szerezzen róla, egy raguzai misszionárius rendtársának levelet írt, amelyre választ is kapott 1764-ben. A levél kimerítő tájé-

koztatást nyújt az ereklyéről, tiszteletéről, Lipót visszaszerzési kísérletéről és mellékelik annak a kis pergamentszeleten látható feliratnak másolatát, amelyet a szent Jobb ujjai közt találtak: **Dextera beati Stephani Regis et Confessoris gloriosi — Szent István király és dicsőséges hitvalló jobbja.**

Bizonyos, hogy Szendrey Benedek tanácsos, főlevéltáros Pray kutatásai alapján hívta fel Mária Terézia figyelmét a nemzet legnagyobb ereklyéjére. Az uralkodó a hiteles információ birtokában, 1768 őszén diplomáciai tárgyalásokat kezdett a raguzai köztársasággal — minden eredmény nélkül. A városi tanács arra hivatkozott, hogy az ereklye híre mind több magyar, horvát és dalmata zárandokot vonz a városba és reméli, hogy a szomszédos területek felszabadtatása után a szent Jobb éppoly világhíres zárandokhellyé avatja Raguzát, mint Páduát szent Antal ereklyéi. 1769-ben átengedték a szentnek kisebb koponyaereklyéjét, a nagyobbát megtartották maguknak és ezt 1770-ben finomművű tartóba helyezték, amelyben azt tisztelettel ma is őrzik. Egymást követték a tárgyalások, amelyekben Esterházy Ferenc magyar kancellár is résztvett, de talán az erélyes diplomáciai fellépés sem használt volna, ha az orosz-török viszályban, az utóbbi hatalomnak gabonát szállító raguzaiakat Orlov orosz admirális városuk ostromával még nem fenyegeti. A köztársaság 1771-ben az uralkodó segítségét kérte és elhatározta, hogy a szent Jobbot, a domonkosoktól magához váltva, följajnlja a királynőnek. Az ereklyét háromtagú küldöttség vitte Bécsbe, de vezetőjük, Bona Szerafin János időközben meghalt és csak az újabb megbízatás beérkezése után, 1771 máj. 29-én, a szent Jobb feltalálása ünnepének előestéjén kerülhetett sor **Schönbrunnban** az átadási aktusra, amelyen II. József is résztvett.

A bécsi ünnepek

Az uralkodó kívánságára **Migazzi Kristóf** bécsi bíborosérsek — egyúttal a váci püspökség adminisztrátora — megvizsgáltatta az ereklye hitelességének bizonyosságait. **Pray György** jezsuita, **Kollár Ádám**, az udvari könyvtár magyar vezetője és **Bajzáth József** püspök, királyi alkancellár vett részt a munkálatokban. Pray a hitelesség legfőbb bizonyítékának a raguzai domonkosok állandó hagyományát tekinti, erről 1590-től kezdve írásos feljegyzések vannak. A neves kutató másik érve pedig az ujjak között talált pergamentszelet, amelyen ez az írás olvasható: **Dextera Beati Stephani (Regis et) Confessoris gloriosi**. A zárójelben levő rész helye megvan most is, de a törés miatt nem olvasható. A 11. sz.-ból származó írást átmásolták egy ezüst lemezre és ráerősítették az ereklyetartó elejére.

A magyar kancellár, Esterházy Ferenc gróf készítette el uralkodója megbízásából az ereklye hivatalos átadásának és a bécsi ünnepeknek rendjét, amelyet a királynő sajátkezű bejegyzéseivel egészített ki.

A hitelesség megállapítása után Migazzi bíboros egyházi részről is megadta az engedélyt az ereklye nyilvános tiszteletére. A királynő a kéz csuklójára színaranyból készült cserfakoszorút erősítettett és az ujjakat drágagyöngy-fűzérrel vetette körül; az ő ajándéka volt az a reneszánsz, ezüsttel díszített ereklyetartó is, amelynek tetején a Szentkoronának ékköves mása volt látható. A hivatalos pecsétet és az ez alkalomra veretett emlékérem egy példányát is a relikviárumba helyezték.

1771 jún. 29-én adta át az ereklyét az Egyház hivatalos képviselője, a bécsi bíboros-érsek az uralkodónak. Az átadási ünnepségen — a királynőnek Migazzihoz intézett levele szerint — a királyi család tagjain és néhány osztrák udvari méltóságon kívül a Szent István-lovagrend tagjai, Pálffy Miklós kúriai bíró, Esterházy Ferenc gróf, magyar udvari kancellár, Fekete György gróf, vicekancellár, Klimó György pécsi püspök, Bajzáth József püspök, kir. alkancellár, a pázmánita magyar papnövendékek és a horvát kolégium tagjai vettek részt.

A jún. 30-án, vasárnap a schönbrunni kastély templomában kezdődő kilencnapos ájtatosság a köztiszteletre kihelyezett ereklye előtt, a szent Jobb-kultusz történetében páratlan, fényes korszakot nyitott meg. A királyi család és a királynő alapította Szent István-lovagrend tagjainak, egyházi és világi előkelőségeknek részvételével megrendezett ünnepélyes szentmisek, szónoklatok, a bécsi magyar és horvát papnövendékek imaórái és zenével kísért német, magyar és latin, nyomtatott-szövegű énekek alkották nemzeti ereklyénk bécsi tiszteletének megkapó, fényes kereteit.

A királynő elhatározta, hogy a nagy kincset visszaadja a nemzetnek. Ő állapította meg a legapróbb részletekig a szent Jobb hazavételének ünnepi rendjét. Intézkedéseinek végrehajtását egyházi részről Bajzáth József püspökre, mint személyes képviselőjére, világi részről pedig gróf Grassalkovich Antalra és gróf Hadik András, lovassági tábornokra, mint királyi biztosokra bízta s az ünnepségek lefolyásáról jelentéseket kért.

Magyar földön

A királynő a «magyar nemzet iránt érzett szeretete különleges jeleként» ajánlódta a szent ereklyét hazánknak. Esterházy kancellárnak, a magyarországi ünnepségek programjára vonatkozó javaslatait is kiegészítette, mert azt kívánta, hogy a szent Jobb átvitele és a budavári tiszteletnyilvánítás a lehető legnagyobb ünnepélyességgel történjék. Intézkedése szerint a Bécsből induló bizottság vezetője Bajzáth püspök volt, akinek Gondola Ferenc püspök, mainzi prépost volt segítségére. A díszkíséretet hat magyar nemesi lovas-testőr alkotta, egy gárdatiszt vezetésével. 1771 júl. 15-én, reggel öt órakor három diszhintóval indultak el a Burgból, sokszázfőnyi lelkes tömeg sora között. Megható volt látni — írja a szemtanú Pray

— az út vonalába eső bécsi árvaház növendékeinek fegyelmezett sorait, akik annak emlékét akarták megtisztelni, aki oly sok jót tett a bajbajutottakkal.

Bajzáth püspök és a királyi biztosok az út egyes szakaszairól jelentéseket küldtek az uralkodónak és a kancellárnak. A menet Pozsony irányába vette útját és a Duna jobbpartján haladt előre. Bajzáth első jelentését Pannonhalmáról írta 1771 júl. 8-án. Eszerint az út a megáradt Duna miatt nem volt veszélytelen; este fél 9-kor vonult be Győrbe, ahol a megyéspüspök (gr. Zichy Ferenc) a káptalan, a papság és nagy hívősereg harangzúgás közben, a fehérvári kapunál várta az érkezőket. Az állványra erősített ereklyetartót a nemesi testőrök sora között ünnepi menetben kísérték a székesegyházba, ahol a Te Deum elhangzása után a szent Jobbot az örkanonok vette át és azt a szentélyben szent. László ereklyéje mellett méltóképpen elhelyezte. Másnap átvéve az ereklyét, folytatták útjukat Pannonhalma felé. Harangzúgás és mozsárlövészek közt vonultak a hegyre, ahol az összegyűlt hívősereg jelenlétében, az ősi temklom bejáratánál a főpapi ornátusba öltözött főpát vette át a szent Jobbot, hogy háromnapos nyilvános tiszteletre helyezze ki s azt kellő módon őrizze. A hálaadó éneket főpapi mise és magyar szentbeszéd követte s az ereklyét csókra nyújtották.

A meghatódott, hívő magyar nép könnyező örömeinek látása még a legkeményebb szíveket is meghatotta. 16 zarándokcsoport érkezett a tiszteletadásra; a buzgó magyar nép otthagya az aratást, a sarlókat s mindenünne igyekezett felvonulni a szent hegyre, könnyek közt hálát adni azért, hogy az uralkodó a szent ereklyét visszaadta szülőföldjének. A testőrök kivont karddal álltak őrséget az ereklye mellett, hogy a hatalmas néptömeg részéről minden tiszteletlenséget távolartsanak. A főpát a három nap alatt bőséges alamizsnát adott az ott összegyűlt nélkülözők között. Az ünnepségek elmúltával, júl 19-én reggel a főpát díszes menetben az ereklyét a hegy alján visszaadta a püspöknek, mire a három diszhintó folytatta útját Buda felé.

Közben sok helyen harangzúgás és összesereglett nép fogadta a díszes menetet. Neszmélynél a medréből kiömlött folyam jelentett akadályt, de a veszély elhárult és Bajzáth júl. 23-i, Budáról írt beszámolója az ünnepélyes fogadtatás megelőzéséről értesít. Az történt, hogy korán érkezve, reggeli fél 9-kor a menet váratlanul megállt a budai jezsuita kollégium előtt s ennek házikápolnájában külön ünnepélyesség nélkül ideiglenesen elhelyezték a szent Jobbot. Itt, a nap folyamán az esztergomi káptalan megbízottjai az ereklyetartó szelencére elhelyezték a káptalan pecsétjét is. Este 6-kor a püspök ünnepélyes menetben a (Mátyás)-templomba vitte az ereklyét, amelyet ott Migazzi érseknek, a váci püspökség kormányzójának

adott át, mire a jezsuita plébános azt egy trónra nyilvános tiszteletre kihelyezte.

Július 21-én, vasárnap reggel hatalmas közönség lepte el a koronázó-templomhoz vezető utcákat. Nyolc órakor Kozma Ferenc jezsuita magyarnyelvű szentbeszéde vezette be az átadási ünnepségeket. Ezt követően a bíboros díszes körmenetet vezetett az udvari templomba (várkáporna), ahol a szent Jobb hitelességét igazoló okmányokat olvasták fel, majd átadták azt a Zsigmond-kápolna prépostjának és az angolkisasszonyok főnöknőjének, mert rájuk volt bízva a szent hely gondozása.

A budai kollégium évkönyve említi, hogy három napon át tartott a hívő nép áradása. A tiszteletadás komolyságába élénk színeket vittek a tanulóifjúság énekes zarándoklatai: a Bécsben nyomtatott latin-magyar-német énekeket énekelték. Költemények örökítették meg az ünnepséget, arany-ezüst emlékérmeket osztottak, a kollégium rektora pedig az uralkodótól 800 ft-ot kapott szegényei számára.

A két királyi biztos (Hadik és Grassalkovich) jelentése is a magyar nép őszinte hálájáról tudósít az uralkodó jótéteményei iránt, amelyek között a legnagyobb volt a szent Jobb visszaszerzése a nemzet számára. Valamennyi beszámoló megemlékezik arról a határtalan lelkesedésről, amellyel a magyar nép a honába visszaérkező nagy ereklyét fogadta. A királynő pedig fejedelmi nagyvonalúsággal kívánta továbbra is biztosítani a nemzeti ereklye kultuszának elmélyítését és ezért — levéltári adatok szerint — még 1771-ben a budavári szent István ünnepségek céljaira 7500 aranyat kitevő alapítványt létesített.

Jó magyar népünk tudja, mit jelent neki szent királyunk személyisége. Idegenbe jutva is, kegyelettel üli meg emlékét, nem feledkezve meg a kultusz említett nagy királyi szorgalmazójáról sem, hiszen a tisztelet nagyarányú fellendülése elsősorban az ő és magyar tanácsadóinak elévülhetetlen érdeme.

CSER-PALKOVITS ISTVÁN S. J.

MAGYAR NÖVÉREK LELKIGYAKORLATA

Szeretettel meghívunk minden magyar nővért, kik a Benelux államokban laknak, a magyar lelkigyakorlatra.

A lelkigyakorlat ideje: 1973 aug. 16. estétől aug. 25. délutánig.

Színhelye: 1020 Brüsszel, 20, Av. de Lima. Az örökimádók kolostora.

Részvételi díj: 2000 belga frank illetve 150 Gulden, vagy 150 DM.

A lelkigyakorlat vezetője Ft. P. Nemeszeghy SJ.

Jelentkezés: Ft. P. Matyasovich Henrik SJ. Blijde Inkomststr. 18. B - 3000 Leuven. (Belgium)

Higyünk népünk felemelkedésében — mondja Mindszenty bíboros a szerzetesnöknek

Az idén Nagyböjtben Mindszenty bíboros körlevelet intézett a külföldre szakadt magyar szerzetesnökhöz. A szövegből megtudjuk, hogy a bíboros-primás a nővérek sorsa iránt állandóan érdeklődött. Levelekből és látogatásokból ismeri nehéz sorukat. Vigasztalni, erősíteni akarja őket.

Amint a Titkárság érdeklődésünkre közölte, nagyon sokan köszönték meg hálás levelekben a bíboros atyai sorait. A levelek arról tanúskodnak, hogy a magyar nővérek szerte a nagyvilágban megértették a nagyböjti levelet és átvették annak gondolatait. — Ime a körlevél szövege:

Tisztelendő Kedves Nővérek!

Idegenbe szakadtunk. Ki már néhány évtizede, ki csak most lépi át a határt. Folyik a menekülés, a kiszivárgás, a kivándorlás: pusztít a «fehér halál». Meddig még? Népünket a kommunista rendszer öngyilkos, halódó népé tette. Elvették hitét, reményét és a nép következetes. Letörtségében túri a hivatalosan történő emberírtást, lelki tévelyben maga is beáll a nemzetgyilkolásba.

Levelekből, látogatásokból tudom, hogy a magyar szerzetesnővér sorsa itt idegenben egy fokkal rosszabb, szenvedéstelibb, mint akár a világiaké, akár a papoké. Nem mindig, de gyakran szorult nyelvihiányból, idegenségből még a saját közösségén belül is egy második emigrációba. — Aztán múltak az évek. A kor gondjai, az egyén életének kifelé oly sokszor jelentéktelennek látszó, de befelé sokat-számító, sok kínlódást okozó problémái, amelyeket szinte le sem lehet írni... mindez mázsás súllyal nehezedik sok nővér lelkére ma is.

Mégis most, amikor először fordulok írásban, rendelkezésemre álló címek szerint minden magyar nővérhez, szeretnék egyet mondani: Ne csüggedjünk! Ne keseregjünk. Isten sem arra teremtett bennünket, sem nem akarja. Bírjuk le magunkban először a keserűséget, a bánatmak mindig újranylalló érzéseit, az önsajnálást. Ez a legrosszabb, legmérgezőbb valamennyi sajnálás között, mert édes is. E téren kell fölépíteni életünket. Szinte az élet kényszerít rá bennünket. Ember erre magától nem képes. Isten tud bennünket ebbe a belső szabadságba vezetni: az Isten fiaiba. Mindent el tudok viselni Abban, aki engem megerősít. Nem ennek a világnak a nagyjai, politikában, sportban, művészetben, tudományban, hanem Krisztus az új ember. Mi is új emberré válhatunk Benne. Ez pedig kezdődik az egyéni keserűségek, félelmek lebírásában, a megbozcsátásban, az odaadásban, Isten szeretésében.

Tulajdonképpen csak ezt a biztatást akartam minden magyar szerzetesnővérnek adni: folytassuk útunkat, bízzunk! Szeressük az Egyházat. Talán éppen azért, mert annyian tépázzák, mert annyian szállnak át Péter szorongatott bárkájáról fényesnek ígérkező hajókra. Sokszor gondolom és óhajtom, hogy bárcsak betellne

a fényesség ígérete és lenne valóság, amit keresnek. Aztán tudom, hogy ez nem lehetséges. Mindenki, aki csak önkéréséből hagyja el a bárkát, egyszer, hacsak az utolsó órában is, kétségbeesetten kutatja majd a horizontot a bárka után. Talán már csak akkor, mikor beszélni sem tud, mikor az öntudat érzékektől megfosztva, az értelem mécsesének utolsó lobbanásával kér, esd bocsánatot, kegyelmet. Isten végtelenül könyörületos.

Szeressük a hazánkat, a nyelvünket, nemzetünk múltját is. Higyünk népünk fölemelkedésében. Írva áll, hogy gyógyíthatóknak teremtette Isten a nemzeteket. Sajátmagát ostromozza, aki lévén első nemzedékes menekült, azt hiszi, hogy angollá, németté, amerikaivá tud válni. Hiába csúri-csavarja a gondolatait, az érzelmeit, sőt igen sokszor a nyelvét is! — Ebből következik óhajom, amelyet le szeretnék itt írni és minden nővérnek a vánkosa alá tenni, hogy kicsit álmatlanná tegyem az éjszakáját. Nem kínozni akarok, csak éberesíteni. Föléleszteni azt a parazsat, amely ugyanis ott izzik, küzködik, sokszor úgy látszik, az utolsókat pislogja a szürkellő hamu alatt, de ott van.

Megköszönöm a Kedves Nővéreknek, hogy idegenben a magyar Egyházért, hazáért és értem imádkoztak évtizedeken keresztül. Tudtam róla és éreztem erejét. — Főpászori óhajom, hogy a magyar szerzetesnővérek legalább havonta egyszer és Karácsony, Újév, Húsvét, Pünkösöd, Szent István király ünnepén a magyar hívek szentmiséjén feletteseik kikérendő engedélyével résztvegyenek. A felettes engedélyével a szentáldozáshoz is a magyar szentmisén járulhatnának. Tudom, hogy ezeken az alkalmakon a saját közösségükben már szentmisét hallgattak, de szentbeszédet, amely anyanyelven kívánatos és célszerű, még nem.

Több helyen nem eléggé látogatottak a magyar szentmisék. Néhány kedves nővér jelenléte is vonzóbbá tenné a szentmisét példájával. A szentmise följántható lenne azokért, akik azt elmulasztják.

Ebben az óhajban nemcsak egyéni megszentelődésről és egyéni magyarságapótlásról van szó. Fölvetette-e már, Kedves Nővér, magában azt a lelkiismereti kérdést, hogy résztvett-e és részt kért-e a helyi magyar lelkészen keresztül a ma-

gyarok lelki ellátásának sürgős, emberi, Isten szempontjából egyedül igaz számba menő gondjaiban? Családlátogatás, hittan tanítása családoknál magyarul, anyagi vagy erkölcsi válságba jutott magyar családok kíségetése nevelésben, háztartásban, idősek látogatása, gondozása, betegekkel való törődés, börtönbe-jutottak fölkeresése, szolgálata, az onnét kiszabadultak talpraállítása, továbbsegítése: mennyi lehetőség az Isten országában és a magyar emigráció gondterhes átjáróházában!

Az irgalmasság testi és lelki cselekedetei hitből, Krisztus szeretetéből és népünk iránti hűségéből — elmaradhatatlan társaink lesznek égben és földön.

Kívánatos lenne újra átgondolni a hazalátogatás ügyét. Ünérzet kérdése ez. A hazalátogató, akármennyire nem ez a szándéka, segít az otthoni rendszer világcsalásában, mintha minden színültig tejfel lenne odahaza. Ha mi megyünk, mennyire mennek az egyszerű világiak! Tudom, hogy a rokonság látogatása a cél. Ez ritkább volt odahaza, mint most némelyeknél idegenből.

Akik nem kapták meg ezt az írást, azok címe hiányzott. Akik kaptak, kérjük, juttassák el példányukat a hiányzóknak.

Szeretettel küldöm áldásomat

Kelt Bécsben 1973 Nagyböjtjében.

+ MINDSZENTY JÓZSEF sk.
esztergomi érsek

MINDSZENTY BÍBOROS KÖLNEN

Április 28-án délután érkezik Mindszenty József bíboros-primás Kölnbe, ahol négy napig marad Frings és Höfner kardinálisok vendégeként.

Az esztergomi érseket XII. Pius pápa 1946-ban Frings kölni érsekkel együtt emelte a bíborosi kollégiumba. A két főpásztort azóta meleg barátság szálai fűzik egymáshoz. Utoljára akkor találkoztak, amikor mindketten résztvettek Kanadában az ottawai Mária-napokon.

Frings kardinális néhány éve nyugalomban él. Utódja Höfner bíboros-érsek, A két bíboros együtt hívta meg a magyar bíboros-primást a kölni látogatásra.

Mindszenty bíboros-primás ápr. 29-én, vasárnap találkozik először magyar híveivel délelőtt 11 órakor a Kölni Magyar Házban rendezett fogadáson. Május 1-én a magyar primás főpapi szentmisét mond a kölni dómban, mialatt a bérmlás szentességét is kiosztja a magyar ifjúságnak.

Előző nap, április 30-án Köln városa és az érsekség ad fogadást a magyar bíboros-primás tiszteletére a két kölni kardinálissal az élen.

Az ellenség egyre szemtelenebb

Mióta Mindszenty bíboros-primás Bécsbe érkezett, a kommunisták egyre fokozták nyílt és alattomos támadásaikat ellene. De az egész emigráció körében is szervezettebben dolgoznak a bíboros jelenléte óta. Az alattomos aknamunka hatását különösen érzik a magyar lelkipásztori központok.

Mindszenty bíboros minden szavát figyelik, összes megnyilatkozását számon tartják. Lehallgatják telefonját, megkísérlik kémek, besugók beépítését a Pázmáneumba. Elhelyezik a titkos lehallgatókat. Nyilatkozatai, beszédei, körlevelei szövegét a «szakértők» nagyító alá teszik. Eredeti értelmükből kiforgatva, meghamisítva részleteket juttatnak el azokból a külügyminisztériumokba és legtöbbször a vatikáni diplomatákhoz. Tudják, hogy e-

zeknek egyik nagy gondja, hogyan háritsák el az «akadályokat» szerencsétlen vágányra jutott diplomáciájuk útjából.

A bolsevistákat a vatikáni diplomáciánál elért sikereik annyira szemtelenné teszik, hogy a bíborosról egyre gyakrabban adnak ki gyalázkodó írásokat, jelentetnek meg cikkeket. Az ember csodálkozhatik azon, hogy egyrésztől fölényesen hirdetik: Mindszentyt a magyar nép egészen elfelejtette, és ők mégis ennyire félnek tőle. Talán mégse lehet igaz az elfelejtés! S talán mégse állhat olyan jól a bolsevizmus szénája Magyarországon és a kelet európai térségben, ha egyetlen idős főpaptól ennyire kell félni!

Nem régen menedékjogot kért egy magasabb rangú ÁVH-s tiszt egyik nagyvárosban itt Nyugaton. Azt mondotta annak

az országnak rendőrtisztjei előtt, hogy a kommunisták csak Mindszentytől félnek, sőt csak őt tisztelik mint ellenfelet s azokat, akik ma otthon az egyház élén zsonglőrösködnek, nagyon megvetik. Talán ennek a megvetésnek a megsejtése okozhatja, hogy egyik-másik békepüspök hajlandó a bíborost gyalázní és rágalmazni, mint legutóbb történt Abbé Laurentin előtt.

Ez a francia pap gyalázkodó cikket írt magyarországi látogatása után a párizsi Figaro-ban a bíborosról. A cikk minden sora elárulja, hogy a kis abbénak fogalma sincs a magyarországi állapotokról és arról, hogy milyen fenyegetett helyzetben él az Egyház a kelet európai térségben. Ezért tartjuk hanyag és bűnös lelkiismeretlenségnek a részéről, hogy mert arról nyilatkozni egy világ lap oldalain. Úgy értesülünk, hogy a bíboros titkársága erélyes lépések megtételére készül a könnyelmű és hiszékeny abbéval szemben.

Laurentin abbé a sok zagyaság és hazudozás mellett azt is felhossa, hogy nagytekintélyű és okos katolikusok annak idején figyelmeztették a bíborost elhibázott egyházpolitikájának a következményeire. Csak Kodály Zoltán nevét említi meg ebben az összefüggésben. Mi persze, akik a bíboros emlékirataiban lapozgathattunk, hitelesen tudjuk, hogy a kommunisták által megírt levél átadásakor Kodály Zoltán annyira szégyelte magát, hogy a primási fogadószoba legvégső sarkába vonult s mint akit nem érdekel az ügy, szégyenpírral az arcán egész idő alatt lehorgasztott fejjel ült egy széken. Csak Szekfű mert beszélni, de dadogott és igen nagy szégyennel távozott, mikor megkapta a primás választ.

Ha Laurentin abbé csak annyi fáradságot vesz magának, hogy gyalázkodó cikke megírása előtt felüti a Mindszenty Okmánytárat, ott megtalálhatta volna e válasz hiteles szövegét, melynek egyik részlete így hangzik: «Ma Közép-Európa államaiban az az egyházpolitikai helyzet jelentkezik, amely fölött a levélírók fájdalomnak adnak kifejezést magyar vonatkozásban. Az öt államról... nem rég folyton azt hirdette a magyar sajtó és az onnan hazatérő politikusok, hogy ott az Egyház vezetői «demokratikusan» viselkednek: ki partizán, ki Te Deum-ot mondott... ki meg díszmenetben vezette esküre a püspököket. Ebből ma is virágzó ottani egyházi állapotokra kellene következtetni... és lám: ma már Beran érsek, Sapieha bíboros is rossz. Romániában pedig egyszerre négy püspököt csuknak be... A levélírók elfelejtik, hogy van materialista ateizmus is, amelynek egyházüldöző természete nem bennem és nem is az Egyházban bírja érthetőségét.»

Az eset kapcsán arra kérjük a magyarságot, fogjon össze és ne engedje, hogy ez az alattomos és gonosz mesterkedés szétforgácsolhassa erőnk, melytől talán egyedül félnek a bolsevisták.

Európai Magyar Találkozó Augsburgban

A Németországi Magyar Szervezetek Központi Szövetsége és tagegyesületeinek rendezésében, az Európai Szabad Magyar Kongresszus támogatásával a németországi magyarság idén június 30-án tartja Augsburgban műsorral egybekötött nagy találkozóját, amelyen a többi európai országok küldöttei és látogatói is részt vesznek. Ez avatja a hagyományos pünkösdi Magyar Találkozót kontinentális jellegű közös, nagy ünneppé abból az alkalomból, hogy Géza fejedelem 973-ban, évtizedes véres harcok után békét kötött Nagy Ottó német császárral, s népe számára a kereszténységet választotta évezredes eszményképül, vallási és kulturális élete fejlődésének gazdag forrásául. Ebből táplálkozik magyarságunk ezer év óta, ez adja erkölcsi erejét és ennek védelmében hozott gyakori véráldozatot napjainkig. Amit a magyar nagyfejedelem évezreddel előbb kötött meg Quedlingburgban, amellelt nemzedékek ezrei tartottak ki hűséggel és vaskövetkezetességgel még akkor is, ha cserbenhagyták fenntartásáért vívott harcaiban.

Ennek a millenniumi ünnepségnek jelentőségét — amely beleilleszkedik a szentistváni millennium ünnepi ciklusába — magasra emeli bíboros primásunk, MINDSZENTY kardinális részvétele. Sorsdöntő idők előtt, amelyek népünk jövőjét ismét hosszú időkre eldönthetik, lelkiert, útmutatást ő adhat nekünk.

Quedlinburgot, amely keletre esik a Német Szövetségi Köztársaságtól, nem kereshetjük fel. Augsburgban rendezzük meg ünnepségünket azért, mert az egybeesik Szt. Ulrich püspök halálának Augsburgban ünnepelt ezredik évfordulójával, ami összefüggésben van a Nyugattal való megbékélésünkkel.

Az ünnepség-sorozat rendezésére márc. 24-én bizottság alakult, amely nagyvonásokban a következő programot tűzte ki:

JÚNIUS 30-án, SZOMBATON DÉLELŐTT

az Európai Szabad Magyar Kongresszus a bizottságok elnökeivel kibővített elnökségi ülést tart, amelyen a Kongresszus többi tagjai is részt vesznek. (Zárónyilatkozatát a délutáni ünnepségen hirdeti ki.) Ugyancsak délelőtt tartja közgyűlését a Volt Politikai Foglyok Szövetsége európai tagozata. Az Augsburgba érkezett többi résztvevők és vendégek részére városnézés vezetéssel.

DÉLUTÁN 14.30-kor katolikus és protestáns ünnepi istentisztelet a Szent Ulrich bazilikában és a mellé épült protestáns istenházában.

16 órakor műsoros ünnepség a Szent Móricz teremben a magyar kulturális szervezetek, ének- és táncsoportok részvételével. Ünnepi beszédet mond Közi Horváth József prelátus, az európai keresztény népmozgalmak ismert alakja, az Európai Szabad Magyar Kongresszus elnöke. Német küldöttségek és vendégek nagyobb részvételével számolni lehet.

A következő nap, július 1, vasárnap szabadon áll további találkozók lefolytatására.

AZ AUGSBURGI UNNEP RENDEZŐBIZOTTSÁGA

VECSEY JÓZSEF

KIRÁLY KELEMEN FERENCES ATYA

április 24-én töltötte be 80. életévét. Az smert és igen buzgó lelkipásztor jelenleg De Witt, Michigan (USA) él az ottani ferences rendházban. Kelemen Atyának sokan köszönhetik, hogy megtalálták az Egyházba vezető utat és igen sokan mások a hitben való megerősödésüket. Sokszor volt rendi előljáró, még a legmagasabb tisztségekben is, s sokat használt a magyar ferences provinciának és a magyar katolicizmusnak. Jelenleg is tevékeny irodolmi munkásságot fejt ki. Hamarosan várható «Naplóm» és «Kiss Szaléz vértanúsága» című műveinek a megjelenése.

A ritka évfordulón Isten bőséges áldását kérjük a hűséges ferences Atya további munkájára.

STUTTGART. Meleg ünnepség keretében köszöntötték Stuttgartban Dr. Leber Lajost 70. születésnapján. Dr. Leber 1903 április 6-án született Törökbálinton. Egyetemi tanulmányai befejezésétől kezdve tevékeny részt vett a magyarországi németek kulturális és társadalmi szervezeteinek az irányításában. Munkájával hűségesen szolgálta mindenkor a magyar haza érdekeit. 1946-ban el kellett hagynia szülőföldjét. Nyugatnémetországba telepítették ki. Itt azonnal megszervezte a kiülőzöttek és a menekültek segélyezési művét a karitás kezében. Nemcsak a Magyarországból kitelepített németeknek, de a magyar emigránsoknak is felbecsülhetetlen segítséget nyújtott állandóan és évenként kereszttől. Nagyjelentőségű volt az a támogatás, amit egyházi és polgári hatóságoknál kieszközölt az 56-os szabadságharc áldozatainak.

Hálás köszönettel csatlakozunk az ünneplőkhöz. Ad multos annos!

BÉCS. Ft. Dr. Demel Iván érseki tanácsos márc. 23-án volt 60 éves. A bécsi Caritas ez alkalommal fogadást rendezett tiszteletére. König bíborosérsek meleghangú levélben köszöntötte a jubilánst, úgyszintén László és Weinbacher püspökök is. Az egyházközség is kifejezte elismerését és köszönetét Ft. Dr. Demel Iván sokirányú papi és karitatív tevékenységéért.

Lausanne. Böjti szentbeszédet tartottak három vasárnapon át P.Mehrle Tamás, fribourgi egyetemi tanár és Dr. Ikvay László érseki tanácsos Lausanneban, Genfben, Yverdon-, La Tour de Peilz- és Montheyben.

A Lausanne-i Servan-kápolnában május 20-án d. e. négy magyar fiú elsőáldozási szentmiséje lesz ünnepséggel egybekötve.

Párizs. Az új párizsi magyar lelkész Dr. Hieró István, aki eddig a kölni magyarok lelkipásztora volt. Segítője Dr. A. Tóth József lazarista atya. A jó Isten áldását kérjük munkájukra.

«Jamboree Gödöllő 1933 – 1973»

kerületi nagytábor

Kedves Cserkésztestvéreim!

A pottensteini dombokon ugyan tavaszi ébredését várja az erdő és a rét, és hó fedi még a tábor főterét... a nyári nagytábor tervezése már lázas munkával folyik. A táborra készülni kell! Vezetőknek és cserkészeknek egyaránt! Ehhez a készülődéshez szeretnénk mi is hozzásegíteni azzal, hogy időnként tájékoztassuk a csapatokat a tábor terveiről, előkészületeiről. Szeretnénk, hogy a messzi Stockholmban élők épp úgy mint a párizsi, zürichi, grazi, linzi, bécsi, kastli, stuttgarti, kölni cserkészleányok és fiúk, vagy hollandiai, belgiumi cserkésztestvéreink épp úgy, mint amerikai, kanadai, venezuelai, ausztráliai vendégeink, — örömmel készüljenek a nagytáborra!

TUDNIVALÓK:

A kerületi nagytábor, mely a gödöllői Jamboree 40 éves évfordulója alkalmából kerül megrendezésre, 1973 július 28-tól augusztus 11-ig tart. (15 nap)

A NAGYTÁBOR TERÜLETILEG KÉT HELYEN LESZ:

- I. Kiscserkész tanyázás: — EMESE ALTÁBOR — Bärnhofban (Kastl b. Amberg)
II. «JAMBOREE» NAGYTÁBOR: Leány- fiú-, és öreg-cserkész altáborokkal.

Leánycserkész altáborok:

1. «Árvalányhaj» leánytábor (10 - 14 évesek t.)
2. «Pax Ting» leánytábor (14 - 18 évesek t.)
3. «Búzavirág» altábor (Leányvez. tisztek, parnokok)

Fiúcsereksész altáborok:

1. «Megyer» fiútábor (10 - 14 évesek t.)
2. «Vág» fiútábor (14 - 18 évesek t.)
3. «Gödöllő» altábor (Cserk. tisztek, öregcs. parnokok)

A NAGYTÁBOR KOLTSÉGEI 15 NAPRA:

Személyenkint: 110.— DM. — Kedvezmények: Ha egy családból két gyermek jön, úgy személyenkint 90 - 90.— DM. Három gyermeknél: 75 - 75.— DM. Jelentkezési határidő: 1973 május 30. — A táborokhoz Münchenből külön autóbussz indul majd.

A felszereléssel kapcsolatban: a rendes cserkészruházaton kívül, hátizsák, hálósák, gumimatrac, csajka, táb.evőeszköz, zseblámpa, esőkabát, gumicsizma beszerzése időben ajánlatos. Részletes felszerelési listát időben közlünk. — Szórványcserekszeink számára külön cserkész-ismereti anyagot küldünk írásbeli kérésükre. Ebből a táborba érkezéskor felvételi vizsga van. — Kérjük a csapatokat, hogy készüljenek időben táborfüzi mókákkal, énekekkel. Helyi népszokásokat, különleges számokat hozzanak magukkal.

Külön szeretettel gondolunk azokra a «szórvány» cserkészeinkre, akiknek év közben — távol a legközelebbi magyar cserkészcsapattól — nincs alkalmuk bekapcsolódni az évközi munkába. Őket is szeretettel hívjuk a cserkész-táborba! Mivel nekik otthon kell rá felkészünniük, kérjük, mielőbb jelentkezzenek írásban müncheni központunknál.

Itt szeretnénk figyelmeztetni minden olvasót, cserkészbarátot, hogy címünk 1973 április 1-ől megváltozik! — Új címünk: Ungarischer Pfadfinderbund, 8 München 81. Oberföhringer-Str. 40. Új telefonszámunk: (0811) 982637.

München 1973 március 10.

Jó munkát! Táborparancsnokság.

STOCKHOLMBAN

március 31-én Dr. Erba-Odescalchi Sándor nagysikerű előadást tartott «Buda és Magyarország felszabódítása a török uralom alól» címmel. Az előadó nagytudású szakértője e kornak, behatóan tanulmányozta a török uralom alatti viszonyokat és XI. Ince pápa (Odescalchi Benedek) által megszervezett és Budát, majd az egész Magyarországot felszabadító keresztes hadjáratot.

Dr. Buzády Tibor Budapest centenáriumáról emlékezett meg keresetlen szavakkal. A hanglemezről előadott két kuruc

dal elhangzása után Solymár atya emlékezett meg a magyar Himnusz születésének 150-ik évfordulójáról és szavalta el művészi előadással nemzeti imádságunkat. A stockholmi magyar szervezetek: a Katolikus és Protestáns Lelkészség, a Katolikus Kör, a Szabad Magyarok Tömörülése, a Protestáns Egyháztanács által létrehozott Magyar Ház Kultúrbizottsága rendezésében megtartott műsoros délutánra a vasterásiak is átrándultak Stockholmba, ahol meleg fogadtatásban és szívélyes vendéglátásban részesültek.

DERNŐI KLEKNER EMIL

Sárkányok vetése

Az «Életünk» egyik számában, nem is olyan régen, cikk jelent meg, amely egy régi kínai mesét idézett az elvetett sárkányfogakról. Azóta valóban néhány hónap múlt el csupán, de ez a rövid idő is meggyőzhetett bennünket arról az igazságról, amire ez a mese tanítani akar, hogy ti., aki keresi a veszélyt, az elveszik benne, hogy az egyén, a társadalom, az egész emberiség életében feltámadó rosszal, gonoszsgal szemben a leghelytelenebb védekezés: a tolerancia. A keleti ember ezt már régen tudja és tudását az elvetett sárkányfogakról szóló mesébe öltöztette. A keleti embernek ugyanis elég egy-egy mese, példázat, vagy példabeszéd is, a nyugati ezzel szemben, sajnos, annyira elcocsonyosodott agyvelejű (és gerincű) már, hogy még a legvadabb események sem tudják őt alvásából felébreszteni. Számára ezek csupán napi újsághírek, amiket gyorsan elfelejt, mert hiszen kell a hely a holnap feltálandó új szenzációk számára is.

Milyen tényekre és eseményekre gondolunk itt? A német államelnök feleségét berlini látogatása alkalmával iskolágyerekek tojásokkal dobálták meg. Az még rendben volna, hogy a mai fiatalság nem esik hasra olyan könnyen egy-egy nagy név előtt. De hogy egy idős asszonnyal szemben, aki nekik soha semmit sem ártott, ilyesmire vetemedtek, már eléggé kellene, hogy rámutasson, kik és milyen céllal húzódnak meg, mint felbujtók az egész ügy hátterében.

Frankfurt fiatal főpolgármestere is jobbnak látta, hogy olajra lépjen egy tüntetés alkalmával. Barátai és ismerősei bár «kiha-nem-én» embernek ismerik és «dinamit-Rudi»-nak «becézik», de bizony a körülötte fenyegetőző és köpködő tömeg látára hirtelen nyakába szedte a lábát és az ősi városháza falai között keresett menedéket. Amikor meg az ablakhoz ment, hogy onnan figyelje az eseményeket, az egész Römer előtti térségről zúgva hangzott feléje a rímbeszedett üvöltés: «Arndt, du Gangster, bald bist du weg vom Fenster!» 45 rendőr sebesült meg aznap, előtte négy nappal pedig 23. «Ez tiszta fasizmus, amit ott átéltem, — vázolta később a történeteket — én már láttam egyszer ezeket a gyűlölettől eltorzult arcokat, — amikor apámat a náci meggyilkolták!» — Akár jobb, akár bal-oldali radikálisokról van szó, célkitűzésben és eszközökben nem sokat különböznek egymástól. Frankfurtban egy lebontásra kerülő ház, Bonnban a hivatalos látogatásra érkező dél-vietnámi miniszterelnök személye volt az ok, helyesebben: szolgáltatott ürügyet a forradalom kipróbálására. A különbség a kettő között csupán annyi volt, hogy Bonnban hiába menekült volna a főpolgármester rezidenciája falai közé, mert egy jól megszervezett és álcázott banda ide is behatolt és vandál pusztítást hagyott maga után. A rendőrség máig is bottal üti a nyomukat. Még szerencse, hogy vannak jólelkű polgárai is ennek az

államnak, akik zokszó nélkül fizetik az adót tüntető diákok stipendiumára és a bonni és egyéb garázdálkodások alkalmával milliókra rúgó károk kijavítására.

«Nem engedjük, hogy az országot, amelyet évtizedes erőfeszítések árán felépítettünk, egyszerűen szétrombolják!» A tartományi kormány miniszterelnökének e felszisszenése eléggé elkészt. Mert éveken át tétlenül nézték eddig, hogy egyes fiatal óriások a pedagógusok között nemi felvilágosítás ürügyével tervszerű züllesztést végezzenek s a gyerek lelkét ezenkívül még marxista tanokkal mérgezzék. E két hesszeni úr kifakadása tehát túlságosan későn jött. Mi mindennek kell még történnie, hogy az államhatalom végre erélyesen fellépjen azok ellen, akik a demokratikus eszmék, szólamok és törvények (!) mögé bújva és velük visszaélve, állásukat ugyanennek a demokratikus államrendnek rombolására és aláadására használják fel? Ha az államhatalom azután végre fel is emeli szavát — nagy immel-ámmal — egyes tanítók garázdálkodásai ellen, legtöbbször már csak akkor, ha maguk a szülők lépnek fel erélyesen és bojkottálják az iskolát, no meg a szenzációéhes hírközlő szervek újra verik a dolgot.

A hesseni hivatalos helyek kínos lassúsága azonban azonnal érthetővé válik, ha egy kis figyelmet szentelünk az ottani iskolák új tantervezetének. Már az első pillanatban meglep (vagy talán már nem is lep meg!), hogy itt Schiller és Goethe alig-alig szerepel, a helyesírás tanítása sem fontos, a földrajz meg egyáltalán nem is szerepel, de Marx és Brecht, mint új evangélium, ott áll a tervezet középpontjában.

A frankfurti főpolgármester keserű kifakadása a gyűlölettől égő arcok és szemek láttán, meg ezzel kapcsolatban a náci időkre való emlékezése, nem szabad azonban, hogy feledtesse velünk: amit most leírt, annak elvetésében maga is segédkezett. Mert miért kapta a «dinamit-Rudi» nevet? Mert ő maga ígért egy millió márkát (!) annak, aki a frankfurti operaház még háborúból visszamaradt romjait a levegőbe röpíti. Az év elején pedig az amerika-ellenes tüntetések közepette tartott, és nagy tapssal fogadott beszédében, megint csak ő maga jelentette ki: «A szocializmus pedig Vietnámban is győzni fog!» Hogy százazrek hulláin keresztül, az nem volt számára fontos. Hogy milyen szocializmus, azt mi, magyarok már jobban tudjuk!

Ez a mi világunk veszélyesen hasonlít ahhoz az emberhez a keleti mesében, aki könnyelműségből, avagy kíváncsiságból, kiengedte a palackból a gonosz szellemet és utána már nem bírta vele. A tragikus az egészben csupán az, hogy a mai időkben főpolgármesterek és miniszterelnökök vették át e mesebeli ember szerepét.

MEGYESI ANDRÁS

Háborús okmányok

Két érdekes dokumentum kötet jelent meg a Vatikán kiadásában a második világháború eseményeiről és a Szentszék erőfeszítéseiről az üldözött zsidók, illetve a német és szovjet fogságba került lengyelek megmentése érdekében. A második kötetben magyar vonatkozású anyag is került nyilvánosságra. Kállay Miklós, akkori miniszterelnök levelet írt XII. Pius pápának, melyben aggályait fejezi ki a háború pusztításai és következményei miatt. A bolsevizmus győzelmét a magyar miniszterelnök súlyos csapásnak tekinti, mind Európára, mind a világra nézve. Az okmányokból az is kitűnik, hogy a berni magyar követ közölte a nunciussal: Magyarországon komoly aggodalommal figyelik a háború kimenetelét.

XII. Pius pápa az okmányok szerint arról tájékoztatta báró Apor Gábor vatikáni magyar követet, hogy a Szentszék tisztában van a kommunizmus veszélyével. De nem ismételt meg a kommunizmus ellen hozott nyilvános elítélést, mert akkor a nácizmus üldözéseiről is beszélnie kellene. Ezt XII. Pius pápa feljegyzések szerint 1943 március 7-én közölte báró Apor Gábor magyar követtel. Tehát abban az időben, amikor a náci minden egyházi megnyilatkozásra az üldözöttek ellen irányuló súlyos megtorlással válaszoltak.

A Vatikán az üldözöttek védelmében kényszerült hallgatni a kommunizmus és nácizmus gázságairól. Az okmányok szerint Magyarországon hasonlóan Lengyelország, Litvánia, Spanyolország, Görögország és Brazília is aggodalmait fejezte ki a pápának a kommunizmus győzelme miatt. Az adatok arról is tájékoztatnak, hogy a Szentszék minden tőle telhetőt megtett, hogy a náci, illetve a szovjet fogságba került lengyelek sorsán szívesen. A nemzetközi Vöröskereszt támogatását is kérte. Moszkva azonban azzal utasította vissza a Vöröskereszt érdeklődését, hogy a Szovjetunió nem tagja a nemzetközi Vöröskeresztnek. A Vatikán megkeresésére pedig nem is válaszolt.

A most megjelent két kötet dokumetumból az is kitűnik, hogy milyen izgalmat váltott ki Romániában Hitler terve, mely szerint Magyarországon keresztül akart felvonulni Lengyelország ellen. A román követ Montini akkori államtitkárhelyettesével közölte Románia aggodalmait és arra kérte a Szentszékét, hogy legyen Bukarest segítségére. Magyarország — amint tudjuk — sikeresen elhárította a veszélyt. A német csapatokat nem engedte átvonulni Lengyelország ellen. A háború után lengyel menekülteket fogadott be. A román követ azt kérte Montini államtitkártól, hogy a Vatikán segítsen a Romániába menekülő lengyelek támogatásában, nehogy Berlin azzal vádolhassa Bukarestet, hogy pártfogásába veszi a lengyel menekülteket.

A most kiadott okmányok arról is tájékoztatnak, hogy XII. Pius milyen lépéseket tett az angol kormánynál, hogy megakadályozza Róma bombázását.

Focolarini

Kereszténynek lenni egyszerű, de nagyszerű!

1943-ban, amikor Olaszországban is javában tombolt a háború, Trientben néhány egyetemista leány felvetette az ilyen körülmények között lehetséges egyetlen alapvető kérdést: mi az élet értelme?

Természetes, hogy minden komolyan gondolkodó ember, így ezek a lányok is csak egy feleletet találhattak: az életben egyetlen igazán lényeges létezik, az Isten. A lányok azonban nem álltak meg ennél a válasznál, hanem keresték a Szentírásban, hogyan tudnák Őt minél tökéletesebben szolgálni. Két idézet mutatott nekik utat: «Szeressétek egymást, mint ahogyan és szeretlek titeket» — és: «Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.» Ez a közösen megélt szeretet maradt a mozgalom vezérfonala mindmáig. A szeretet, a másikért mindenről lemondani, mindent feláldozni tudó, mással mindent megosztó szeretet — és ennek a szeretetnek minél tágabb körben való szétesztása.

Az alapító és a mozgalmat ma is irányító Clara Lubich magyarul is megjelent könyvében (Ha tüzet gyűjtanánk, Roma, 1972) olvassuk a következőt:

«Az keresztény, aki szeret.

Azok keresztények, akik szeretik egymást. A keresztény szegény, szegénynek kell lennie, még akkor is, ha Isten — éppen, mert 'szegény' — mindennek a szászorosával ajándékozza is meg: testvérekkel, házakkal, mindenféle javakkal, amelyeket ő szétesztogat, vagy megoszt mással.

A keresztény tiszta, szereti a keresztet, a túlvilági életért él, imádkozik s mindbensőségesebben egyesül Istennel; nem ítél, irgalmas, türelmes, szelid, békét teremt, a világosság hordozója, átjárja kovászként a társadalmat, mindennek ízt ad.

Életének középpontja Krisztus; ugyanígy testvéreie is.

Élete üldöztetés és hódítás.

Lélemben átöleli az egész emberiséget.

Szűkebb családjá az Egyház, a tágabb az egész földkerekséget magába foglalja.

A keresztény egységben van mindazokkal a testvérekkel, akik a szenvedő és a diadalmas Egyházban éltek vagy élnek.

És máris egynek érzi magát azokkal, akik majd élni fognak.

Nem a saját, hanem Krisztus dicsőségéért él. Lelkileg Mária házában lakik, az Édesanya számtalan többi fiával együtt.

Szereti a pápát, hallgat rá és engedelmeskedik neki. Nagy tisztelettel néz a püspökökre, akiknek atyai pártfogása alatt nyugodtan él.

A keresztény az Úr testével táplálkozik, a bűnbánat szentségében tisztára mossa magát bűneitől, felfogja a kereszttség értelmét és gyümölcsözteti a bérmlást, nagyrabecsüli a házasságot, a családot és tiszteli az arra hivatottakat, magasztalja

Istent a Neki szenteltekért és csodálja őket, bármilyen rendhez vagy szerzetesközösséghez tartozzanak is.

Mélyen megértette a tanító Egyház jelentőségét. És mert Isten egyben-másban értelmet adott neki, megérti, milyen kíválszott az, akit Ő a szentségek kiosztására hívott meg a világban.

A keresztény tehát az eleven evangélium, ő a megvalósult Jóhír.»

Amint látjuk, nem hirdetnek tulajdonképpen semmi extra dolgot, «csak» a teljes kereszténységet. És mert kezdettől fogva valóban éltek, amit hirdettek, tudott oly nagygyá fejlődni a mozgalom. A trienti küspök 1948-ban approbálja, 1962-ben az egész egyház számára hivatalosan elismerik Opus Mariae (Mária műve) néven. De sokkal jobban ismertek, mint Focolarini, ahogy kezdetben az emberek elnevezték őket a meleget, fényt árasztó tűzhelyről.

Kb. 100.000-re tehető a mozgalomhoz valamiképpen kapcsolódók száma; kb. 100 országban vannak, Afrikában, Ázsiában is.

A belső magot egy aránylag kisszámú (kb. 1500) csoport alkotja. Az evangéliumi tanácsok alapján közösségben élnek (bár fogadalom letételére nincsenek kötelezve) és teljesen a mozgalom szolgálatában állnak. Bár világi munkakörben dolgoznak, de a mozgalom vezetőinek kívánságára mindent elhagynak és mennek, ahová rendelik őket.

A szűk magot veszik körül a mozgalom tagjai, akik a mozgalom szelleme szerint élnek és eszméit terjesztieni igyekeznek. Ezek kis csoportokban jönnek össze, megbeszélik a központtól kapott anyagot, kicserélik tapasztalataikat az eszme gyakorlatba való átviteléről, szabadidejüket a mozgalom ügyeinek szentelik és ha szükséges, anyagi javaikat is a közös célra adják.

A mozgalomnak papi, szerzetes és apáca tagjai is vannak. A világi papok egyházközösségükben élnek meg és terjesztik az eszmét, az evangéliumi kereszténységet, a szerzetesek pedig rendjük eredeti szelleméhez való visszatérésben és más rendek megbecsülésében látják feladatukat.

A legkülső réteget a szimpatizánsok alkotják.

Néhány éve ifjúsági csoportok is alakultak; a Gen (generazione rövidítése) a kontesztáló, forradalmi ifjúság jelszavát, a világ megváltoztatását tűzte ki célul — evangéliumi alapokon. Két énekegyüttesük is van, akik a mozgalom szellemében írt, építő célzatú «Protest song»-okkal járnak a világot, mindenütt nagy sikert aratva, — mert megérzi mindenki, hogy amit hirdetnek, azt meg is élük.

És tulajdonképpen az a megélt szeretet a propagandájuk is. Mint C. Lubich írja:

«Uram, hogyan adhatunk mi Téged a világnak? Hogyan hirdethetünk, hogyan tanúskodhatunk melletted, hogyan beszél-

hetünk mi rólad, akik ugyanúgy öltözködünk, mint más, akik az emberek közt élünk, mint annak idején Mária, mint Jézus? Miről ismerhetnek fel bennünk Téged?

— És felhangzik szívünkben az Evangélium felelete, a Te válaszod kérdéseinkre: 'Aról ismernek meg benneteket, hogy tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást'. Ez tehát az egyszerű keresztények egyszerűsége, amelyet mindenki magára ölthet: idős vagy fiatal, férfi vagy nő, házas vagy magányos, felnőtt, gyermek, egészséges vagy beteg. Így hirdeti hangosan életével, mindig és mindenütt azt, akiben hisz, akit szeretni vágyik.»

A mozgalom tagjai évente egy hetes találkozóra gyűlnek össze, ahol előadások, baráti összejövetelek, eszmecserek, imádság, ének váltogatják egymást. Ezekből az évi összejövetelekből, az ún. Mariapoli (Mária városa) gondolatából fejlődött ki a mozgalom állandó városa: Loppiano, Firenze közelében. Egy tag öröklött birtokán rendezték be, a Focolari kiképzőhelyül szolgál, ahol 2 évet töltenek el, lelkesítő képzésben és tanulásban. A várost közös munkából tartják fenn (tyuktenyésztés, elektroműhely, kerámiakészítés, stb). Az állandó lakosok száma 400, 32 nemzetből. Legújabb tervük Afrikában is egy ilyen várost létesíteni.

A Focolari tömegmozgalom akar lenni — nem is mozgalom, hanem lelkesítő. Nem az egyeseké, nem is az elité — az egész kereszténységé. Clara Lubich szerint a végső cél a mozgalom megszűnése — amikor már mindenki focolari, vagyis igazán és egészen keresztény.

Nem lenne érdemes a hozzájuk való csatlakozáson gondolkodni? Címük a mindenütt kapható Neue Stadt, Nieuwe Stad, Nouvelle Cité, Ciudad Nueva, Living City stb. című folyóiratukban megtalálható.

Befejezésül hadd idézzük ismét C. Lubichot, a mozgalom céljáról:

«Ha tüzet gyűjtanánk egy város különböző pontjain, akár csak szerény kis tüzet, de úgy, hogy ellenálljon minden ol-tási kísérletnek: rövidesen az egész város lángba borulna.

Ha egy város legtávolabbi részein kigyulladna az a tűz, amit Jézus hozott a földre, s ez a tűz, hála a lakosok jóakarátának, ellenállna e világ fagyának: hamarosan az egész várost elborítaná az isteni szeretet lángja.

Az a tűz, amelyet Jézus e földre hozott: Ő maga, a szeretet. Olyan szeretet, amely nemcsak az Istennel egyesíti a lelkeket, hanem egymással is.

A természetfölötti tűz kigyulladására bizonyítéka Isten állandó győzelmének a lelkekben, akik neki adták magukat. S mert egyek Vele, egymással is egyek.

Ha ketten vagy hárman egyesülnek Krisztus nevében, és nemcsak félelem és szegény nélkül, kölcsönösen és kifejezetten megvallják egymásnak, hogy Istent akarják szeretni, — hanem egységet alkotnak egymás között eszményükben,

Anyák Napjára

Ezer szó esik naponta arról, hogyan tegyük szebbé, gondtalanabbá a gyermekek életét. Az anyagi eszközöket tekintve ma a nyugateurópai gyermekek — nyugodtan mondhatjuk — sokkal kedvezőbb körülmények között élnek, mint még csak egy generációval is ezelőtt. Egészségesebbek lakásvizonyaik, sokoldalúbb táplálkozást kapnak, gondosabb az orvosi ellátás... Mégsem állíthatjuk róluk, hogy helyzetük mindenben kielégítő. A külső, szociális-technikai vívmányok méltánylása mellett, épp orvosok döbbennek rá mélységekre, amelyek anyagi eszközökkel át nem haladhatók.

Hiába adunk meg a gyermeknek mindent, amire csak szüksége lehet, hiába mérjük hőmérsékletét naponta háromszor szakorvosok, adagolják táplálékát a kalóriák értéke szerint, a csecsemőhalandóság olyan gyermekek között, akik az édesanya szeretetét nélkülözni kénytelenek, kétszerese annak az arányszámnak, amelyet a hasonló külső körülmények között élő, anyai szeretetet élvező gyermekek statisztikája kimutat, — állapítja meg északamerikai orvosok megfigyelése.

A kisgyermek ösztönösen keresi az édesanyját, aki megérti első gügyögését, aki nem bosszankodik sírásán, aki ellesi legtitkosabb örömét és fájdalmát. Később a csecsemő gyermekké, a gyermek kisebb nagyobb zökkenőkkel felnőtté lesz: a gyengéd kapcsolat az édesanya felé továbbra is megmarad. Később az édesanya talán veszít a fénykévből, amely őt a kisgyermek szemében körülvette, a felnőtt gyermek észreveszi a kezek és arcok ráncait, észrevesz talán titkos tüzeket, foltokat és árnyakat, számára egy a mérvadó: szereti-e őt az édesanyja. A gyermek, ha fáj valamije, ha beteg, ha iskolai feladata nem sikerült, ha saját szögletessége, vagy környezetének rejtett — sőt talán nyílt — gonoszsága az «élet» első komoly csalódásaival megismertetik; majd később, ha reá kell arra jönnie, mennyire magára ma-

rad legmélyebb gondolataival, ha mégakkora «udvarral» járná is a siker útjait; az egyetlen, aki előtt nem kell botlásait szégyelnie, aki ki tudja tölteni szeretettel az őt itt-ott bebúráló légüres teret: az édesanya szeretete.

Sajnos, előbb-utóbb legtöbbször életében bekövetkezik a nap, amikor édesanyánk szeméit lefoglaljuk, amikor őt elkísérjük utolsó földi útjára... és magunkra maradunk. Ha ilyenkor azután az élet fagyos szele megcsapja arcunkat, beledidergünk... kezdjük megérteni a rideg orvosi statisztikát: az életet nem csak a testet érő kedvezőtlen behatások veszélyeztetik, a léleknek is levegőre, napfényre, táplálékra van szüksége: ennek egyik legbővebb forrása az anyai szeretet. Ezt a felnőtt ember életében pótolhatja a hitves önfeláldozó odaadása, helyettesítheti más emberek jósága, elhivatottaknál minden űrt betölthet az Isten szeretete; az otthon fogalmát az édesanya képétől elvonatkoztatni bajosan lehet.

Nekünk, keresztényeknek, nemcsak földi otthonunk van: mióta Krisztus megváltott, benne valamennyien testvérekké lettünk. Az Ő életét éljük: az Ő édesanyja védőpalástja alatt mi is megbújhatunk. Vannak, akik nem értik, akik félreértik, sőt félremagyarázzák a mi lelkesedésünket az Úr Jézus édesanyja iránt. Idegenkednek tőle, pedig nincs másról szó, mint arról, hogy az édesanya szeretetét keressük és meg is találjuk az Úr Jézus édesanyjánál. Az Ő oltalmába ajánljuk szereteteinket, hozzátartozóinkat, hazánkat, mindent, ami kedves nekünk. Nem tévesztjük mi őt össze az Istenfiával, akinek Ő az édesanyja. Az ő fia Isten-ember és mi, mint emberek, épp a kereszten függő intézkedése szerint, gondjaira lettünk bízva. Mint ahogyan édesanyánk képét magunk elé tesszük, sőt meg is simogatjuk és meg is csókoljuk — ki találna ebben kivetni valót? — úgy vesszük szeretettel körül az Isten-anya képét, akire, Krisztusban égi

pártfogónkra, szószólónkra, rábízzhatjuk gondunkat-bajunkat, örömmünket és fájdalmunkat.

Édesanya! szent ez a szó — olvassuk Mindszenty bíboros primásunk szavait. — Áldott név ez, melyet már akkor kiejtünk, amikor még gügyögni is alig tudunk. Mélyen őrizzük szívünkben, amíg az csak dobog. Szent és áldott szó ez, erősebb mint a sír: azt hirdeti, ami a földön a legszebb, az édesanya szeretetét.

GIANONE EGON

PETIKE JÁR

Kafka Margit verse

Két harcsaszájú, picike jószág,
Butácska, édes gyerektopán,
Tétova, együgyű, — tündéri nessel
Most tipeg által egy ócska szobán.
— Ébred a szívem játékos kedve,
Elborít hófehér virágeső,
Amikor látom, a kacagásom
Hangosan, édesen csapkod elő.
Sok régi holmin, szürke íráson
Úgy fut, iramlík száz furcsa sugár, —
S én ennek is, annak is kiáltani vágyom:
— Tip-top! Megindult. Petike jár!

Még fogja erősen az asztallábat,
És nyitva az ajka és úgy kipirul!
Hős emberi lázzal, tüzes akarással
Egy rózsarügyecske — megállni tanul.
Most, — most! Elhagyja és indul előre,
Hogy csetlik-botlik, mily tévedező!
Tip-top! S aprózva, közbe megállva
Koppan vitézül a törpe cipő.
Már ideér. Most nyújtja a karját,
— «Csak lassan, okosan, Peti fiam!»
S megered szaporán, — elesni nem ér rá,
Előre hajlik — az ölemben van.

Tetszik a játék. Kezdeti újra.
A karszék mellé kerülök én,
Nagyhosszút lépne, nagyhamar elérne
S fölbillen szegényke az elején.
Remeg a szája, sírni szeretne,
Szétnéz: sajnálja-e valaki?
Gondolkozik még, felkél szepegeve
S új erővel fog újra neki.
Rózsaszín újját előre tartva,
Tip-top! Úgy indul óvatosan,
Halkan, selypítve biztatja magát, hogy:
— «Csak lassan! — Okosan! — Peti fiam!»

S én nézem csak egyre, — homályos
szemmel,

Borús káprázat száll le reám:
Tűnnek az évek. Megöregedtem.
Egyedül lakom ócska szobán.
S ím néha erős lépés zaja hallik,
Jön egy daliás, ifjú legény,
— «Te vagy? Mit adjak? Kávét-e?
Kalácsot?

Tip-top! Öregesen járom körül én.
S míg sok vidám csínjét, nagy
küzködését

Sorra beszél, kacagva vigan, —
Reszketve, ijedten suttogom én el:
— «Csak lassan!
Csak lassan, — okosan, — Peti fiam!»

Krisztusban: az hatalmas isteni erő a világban.

Találkozhatunk ilyen lelkekkel minden városban. Megtalálhatjuk őket a családokban, mint a férjet, feleséget, fiút és apát, anyóstit és menyét. Találkozhatunk velük a plébánián, iskolákban, irodákban, s bármely más közösségben... Természetesen, nem maradnak sokáig ketten vagy hárman, mert a szeretet ragályos és magától terjed, hihetetlen arányokban.

Minden kis sejt, bármelyik pontján a földnek gyújtotta is meg Isten, szükségképpen elszaporodik, és a Gondviselés elosztja ezeket a lángokat, ezeket a lánglelkeket oda, ahova akarja, hogy több helyen melengesse a világot az isteni szeretet és föléledjen benne a remény.

De van egy titka annak, hogy ez az égő sejt elterjedjen, szövetté váljon, s életet vigyen a Misztikus Test minden részébe.

Kell, hogy a lelkek, akik alkotják, bevessek magukat a keresztény kalandba. Ez azt jelenti: csináljanak ugródeszkát minden akadályból...

Miután pedig a lélek igent mondott az Urnak, élnie kell a jelen pillanatot egész teljességében, nem gondolva magára, ... hanem másokra. Törödjék mások örömeivel, hogy megossa őket, mások terheivel, hogy velük hordja őket, kötelességeinek teljesítésével. Ezekre irányuljon teljes figyelme, szívének egész szeretete, minden erőfeszítése. Mert ez az Isten akarata, s ezért minden állandó imádsággá magasztosul.

Ez az a szerény titok, amelynek erejében, téglát téglára rakva, megépül bennünk és közöttünk az Isten városa.»

UJVÁRY JULIANNA

Sirk Ecke Wien 1938

Harmincöt évvel ezelőtt, 1938 március első napjaiban egy barátommal a bécsi Grand Hotel terraszán ültünk. Rágyújtottunk egy III. Sorte cigarettára, Vermouth-ot rendeltünk, bámultuk a szálló előtt sétáló elegáns embereket. Őrültünk viszontlátni a piros villamoskocsikat, amelyeknek pótkocsiján akkor még szabad volt dohányozni. Tavasz volt, melegen sütött a nap, sielni készültünk Oberburglba, ahol a napi penzio akkoriban 6 Schillingbe került, — egy szóval boldogok és meglegedettek voltunk.

Aztán elindultunk Sirk Ecke-re. Ez valami olyasmi volt mint az Emke sarok Budapesten, vagy talán a Times Square New-York-ban. Ott áldogáltak az emberek, köszöntötték egymást: «Guten Tag, Herr Hofrat, das werthe Befinden, Herr Oberst?» Volt ott egy híres böröndös is, és kirakatában egy csodálatosan szép tehénbőr koffer. Nem győztük eleget nézni, — elmentünk, visszamentünk, — meg kellene venni — gondoltuk. De a koffer nagyon drága volt, többbe került mint mindkettőnk szabadságpénze. Az «álomkoffer» — így neveztük el. Aztán elindultunk a Kärntner Strasse felé, beültünk a híres Café Fensterguckerbe, persze ott volt «ganz Wien». A baloldali ablakból a Ringre lehetett nézni, a jobboldali ablakból a Kärntner Strasse járókelőit lehetett szemügyre venni. Barátom gondolatai azonban csak ott időztek az «álomkoffer» kirakatában, szíve vágya volt a koffert megvenni. Megírtunk vagy tíz «anzikszot» Pestre, aztán elindultunk szállásunkra a «Magyar Király» szállóba.

Mielőtt lefeküdtünk, levelet írtunk haza, pénzátutalást kértünk egy bécsi bankba, hátha? —

Másnap a Westbahnhofról elindultunk Oberburglba. Méteres szikrázó hó várt bennünket. Melegen sütött a márciusi nap, a déli órákban ingujjban sütkéztünk a nyugágyban, versengtünk ki barnul le hamarabb.

Pihenésünk és nyugalomunk azonban nem tartott sokáig. A hangszóró öntötte magából Ausztria sorsdöntő óráinak híreit. Az emberek lélekzetviisszafojtva hallgatták az egymást követő jelentéseket. «Schuschnigg kancellár népszavazást rendelt el Innsbruckban», «A Chautemps kormány lemondott, Franciaország kormány nélkül», «Az ausztriai eseményekkel foglalkozik az angol alsóház», «A német hárt Salzburg-nál lezárták, behívták az 1915-ös tartalékosokat», «Göring a népszavazás azonnali lemondását követeli», a budapesti rádiót próbáltuk fogni. Budapest hallgat, — fülünket a hangszóróhoz nyomva, csak Pluhár Pista fottballriponjtjának foszlányait halljuk. Megint Bécs jelentkezik: «Miklas elnök elfogadta Schuschnigg kancellár lemondását». Aztán «győzelmi indulók» következnek, majd megint a bécsi bemondó ismert hangja következik, átadja a szót Schuschnigg kancellárnak. «Gott Schütze Österreich» — a kancellár

utolsó szavai voltak ezek a szabad Ausztria lakosságához, — közben a Wehrmacht gyorsalakulatai már L i n z környékén jártak.

Az egyébként nyugodt, csendes kis helyi szálló hangyabollyá változott. Az emberek ujjongtak, ordítottak, énekeltek. Előkerültek a horogkeresztes karszalagok, a fiatalság táncra perdült, bennünket is karon ragadtak és bevonszoltak az ugránczó, táncolók közé. A sporttanárok égő fáklyával a völgyekbe, falvakba száguldtak, mert «ütött a leszámolás órája».

Kiürült a «Stüberl». Charly a barmixer barátunk jött az asztalunkhoz egy-egy Manhattan cocktail-el. A hangszóró «győzelmi indulókat» bömbölt, — csak most vettük észre, hogy I. Ferencz József osztrák császár és magyar király egyik faliképe alatt ülünk. Volt ebben valami megnyugtató.

Nem volt többé nyugtunk. Másnap vonatra ültünk és visszaindultunk Pestre. Egy útközben felszálló utastól tudtuk meg, hogy Hitler pár perccel ezelőtt jelentette be Ausztria csatlakozását a Német Birodalomhoz.

A vonat nagy késéssel érkezett Bécsbe. Siléceinket és csomagjainkat a ruhatárba tettük és taxin elindultunk az Opera felé. Csak a Wiedner Hauptstrasse-ig jutottunk. Az épületek homlokzatán horogkeresztes zászlókat lobogtatott a szél, tizezrekre és százezrekre rugó tömeg ujjongott, örvöngött az utcákon, elzárták az utcákat. A soffőr mondta, hogy Göring vonul be Bécsbe. Szüntelenül ujjongó és kiabáló tömegben törtünk magunknak utat a Sirk-Ecke-hez. Ott volt előttünk a böröndös, de kirakata üres volt. Az «álomkoffer» helyén Hitler képe díszelgett. Egy illúzióval kevesebb — gondoltuk. De üres volt a híres Habig kirakata is. Üres volt minden, csak az utcán hömpölygött beláthatatlan embertömeg. Úgy álltunk a kirakat előtt mint két gyerek, akiknek eltörött a játékuk. Rohantunk ki a pályaudvarra, — nem érdekelt bennünket semmi. Hegyeshalom — akkor — úgy tűnt fel nekünk, mint a béke, a nyugalom szigete. Bementünk az étkezőkocsiba és megittuk a «koffer árát».

Harmincöt évvel később, 1973 március 13-án dolgaim intézése közben egy kis időre megálltam a Kärntner Strasse 51-es számú ház előtt, amely ma az osztrák néppárt székháza, akkoriban a Magyar Idegenforgalmi Hivatal kirendeltsége működött ott. Behúzódtam a kapu alá, mert szemetelt az eső és csipős hideg szél fújt. Lelki zemeim előtt újra láttam a tiz- és százezrekre menő tömeg véget nem érő, harsogó éljenzését, de láttam a koffert is, magamat is, a Theater an der Wien-ből jövet, rohanva az Ostbahnhofra az utolsó pesti gyorshoz éjjél után öt perccel. És ez volt a maradandóbb és kedvesebb emlék.

WIMPFEN IVÁN

Levél a szerkesztőhöz

Főtisztelendő Úr!

Sok szó esik a mai fiatalságról, helyesebben, sok a panasz ellenük. Feltűnő, hogy általánosságban írnak róluk, pedig ezzel csak ártnak. Nem hiszem, hogy mi lennénk az egyetlen szülők, nagyszülők, akik sok jót és szépet kaptak gyermekeiktől és az unokáiktól. A jó gyermekekről nagyon ritkán lehet olvasni. Miért? Hiszen ha írunk róluk, akkor jó példát állíthatunk a kevésbé jók elé.

Igaz történetet írok. Céлом nem a dicsékvés, mert én nem «büszke» vagyok a családomra, hanem végtelenül alázatosan boldog. Két fiú unokánk (közel 20 évesek) sok tekintetben mai fiatalok. De dacára ennek a modern életnek, tisztalelkűek, tisztelettudók és szeretetreméltók. Azt hiszem ez természetes ott, ahol szoros, meleg családi kapcsolat van. Nálunk még szokásban van, hogy minden vasárnap eljönnek hozzánk gyermekeink, unokáink és együtt fogyasztjuk el a három-generációs családi vacsorát. Nagy ünnepeken pedig mi megyünk gyermekeinkhez, azaz minket visznek autóval és a 85 éves beteg nagypapát felviszik a harmadik emeletre.

Köszöntés nálunk: «Isten hozott», «Isten veled». Unokáink megcsókolják szüleiket és minket is minden találkozásnál és búcsuzásnál.

Magyarul beszélgetünk és (ez az első év) távoli egyetemet végző unokánk magyarul ír nekünk, pedig soha nem járt magyar iskolába. De mi magyarul élünk, érzünk és gondolkozunk. Hogyan neveltük őket? Egyszerűen, szeretettel, szívvel.

ILNICZKY IRÉN

VÄSTERASBAN

a magyar tavasz 125 éves jubileuma és Petőfi Sándor születésének 150 éves évfordulója alkalmából jubiláris ünnepséget rendeztek. Az ünnepség fényét igen kedvesen és nagy lelkesedéssel emelték a Stockholmi Magyar Táncegyüttes tagjai, valamint a stockholmi magyar cserkészfiúk. Az előbbieket magyar népi táncokat mutattak be, míg a cserkészek előadásában a közöttünk élő Marx-Raács Tibor «Március Idusa» című szindarabját élvezhették a megjelentek.

A műsor után lelkes tapssal köszönte meg Västerås és környéke igen szép számmal megjelent magyarsága Solymár atyának a rendezést, a szereplő gárdának pedig magyaros vendéglátással ezt a kedves vasárnap délutánt.

C Í M V Á L T O Z Á S :

A Németországi Magyar Katolikus Főlelkésziség — Magyar Iskolabizottság — Magyar Katolikus Misszió — Magyar Cserkészszövetség új címe:

8 München 81 - Oberföhringerstr. 40. Telefon: 982637. Ugyancsak fenti címen érhető el: Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom; Telefon sz.: 988574.

HIRDETÉSEK

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven olcsón és gyorsan elkészíték, — Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

Áll. vizsgázott törvényszéki hivatalos fordító és tolmács.

799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.

HAZAI MÓDRA KÉSZULT MAGYAROS

hentesáruimat postakártyával, vagy telefon útján megrendelheti.

Garantáltan biztos, hogy ízleni fog!

1 kg Bratwurst, főzni való kolbász	DM 10.—
1 kg Szárazkolbász, Gyulai módra készítve	DM 14.—
1 kg Májas húsos hurka	DM 8.—
1 kg Hurka, sütnivaló, zsemelével vagy rizsszel	DM 7.—
1 kg Disznósajt, jó fűszeres	DM 7.50
1 kg Fehér füstölt, 4-6 cm vastag szalonna	DM 7.50
1 kg Herz, vagy Pick szalámi (eredeti magyar)	DM 20.—
1 kg Paprikás főtt szalonna, tokából	DM 8.—
1 kg Paprikás főtt császárhús	DM 10.—
1 kg Schwarzwälder feketewurst, száraz	DM 7.50
1 kg Schwarzwälder füstölthús	DM 14.—
1 kg Schwarzwälder sonka	DM 17.—

Viktor Pál

7063 Welzheim

Johann Sebastian Bach Str. 19.

Telefon: 7182/67 36

HIRTELEN OSSZEOMLOTT HÁZASSÁG

után, intelligens, érzékeny, gyöngéd, francia rivérai egyetemi előadó keres egyszerű, szelidtermészetű élettársat 27

és 32 év között. «Lehet özvegy, magános, egy kis leánygyermek nem akadály» jelisére kér választ az Életünk Gazdasági Bizottsága, 7 Stuttgart 1, Werastr. 63 címre. — Csak fényképes levelekre válaszol!

SCOTLAND-I TÚRÁT TERVEZEK

három hétig júliusban, vagy augusztusban. Magyar ajkú, 25 éven felüli útitársakat keresek. Cserkész szellem előnyben. «Szállás Youth-Hostel» jelisére várom a válaszokat az

Életünk Gazdasági Bizottsága, 7 Stuttgart 1, Werastr. 63 címre.

Felhívjuk kedves honfitársaink figyelmét, hogy a

«JULISKA» MAGYAR ÉTTEREM

új vezetéssel ismét működik. Minden nap éjjel 2 óráig cigányzene. Olcsó árak. Figyelmes kiszolgálást és magyaros hangulatot biztosítunk. Mindenkit szeretettel látunk és várunk.

Egyben keresünk szakácsot és szakácsnőt.

7 Stuttgart, W. Silberburgstr. 114.

Telefon: 62-79-25. **Martos Család.**

DIÓSZEGHY TIBOR HITES TOLMÁCS ÉS FORDÍTÓ

(magyar-német és német-magyar), Németországban: tanácsadás állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, peres ügyekben segít. (Tel. 02101/61317) D - 404 Neuss, Daimlerstr. 249.

BÁRMILYEN SZÁRMAZÁSÚ GYÓGYSZER

megszerzését és továbbítását rendezi Kur-Apotheke Ludwig Vogl. D - 6935 Waldbrunn Im Hohen Odenwald, Theodor Leutwein Str. 4.

HÁZASSÁGOT KÖTÖTTEK

Németországban:

Iboka Miklós Péter Henrik és Ertl Livia Tatjana, 1973 márc. 31-én, Münchenben

AZ ŐROK HAZÁBA TÁVOZTAK

Belgiumban:

Cziglényi Elvira, 61 éves, 1973 márc. 18. Brüsszelben

Franciaországban:

Kulcsár László, Strasbourgban Vlésik Pál, Sausheimben

Németországban:

Arányi Jánosné szül. Luczó Anna, 63 éves 1973 ápr. 8-án, Münchenben

Kiss Ferencné szül. Brunner Vilma, 56 é. 1973 febr. 10-én, Münchenben

Pertgen Károlyné szül. Walter Stefánia, 76 éves, 1973 márc. 25-én, Münchenben

Weber Györgyné szül. Neuberger Katalin 79 éves, 1973 márc. 28-án, (autóbaleset, Kópházán temették el)

Hogyan lehet előfizetni az Életünkre ?

Az Életünk terjesztői a helyi magyar lelkészek; ők küldik meg kívánatra a lapot területükön a híveknek.

Az előfizetési díjat, mely 1973 január 1-től

10.— svájci frank,

vagy annak megfelelő valuta, az illetékes magyar lelkésznek fizessük be.

Csak onnan forduljunk közvetlenül a kiadóhivatalhoz, ahol a lelkész hiányzik, vagy valamilyen oknál fogva nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket a központi hivatal intéz,

Címe:

Életünk (Unser Leben)

Frongartenstr. 15.

9000 - St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúltra is

10.— svájci frank; ha azonban

légipostával kéri valaki a lapot,

20.— svájci frank, vagy annak

megfelelő más valuta.

Figyelem !

Svájci olvasóinkat arra kérjük, hogy 1973 január 1-től az Életünkre vagy a St.Galleni, vagy a Lausannei magyar missziónál fizessenek elő.

Svájc egész területén csak két terjesztőnk van:

Vecsey Lajos és Rába Lukács.

Címük:

Dr. Vecsey Lajos

«Fernblick»

9053 - Teufen, AR.

P. Rába Lukács

Av. des Bergières 59.

1004 Lausanne.

Franciaországi segélyszervek sajtón és rádión keresztül fordultak a hívekhez, arra kérték őket, hogy lehetőségeikhez mérten segítsenek Afrika egyre többet éhező népein. Szenegál, Mauretánia, a Csád és a Niger köztársaság területén egyre terjed a sivatag és 60 év óta nem észlelt szárazság, ennek következtében éhhalál fenyeget. A felhíváshoz az ország protestáns segélyszervei is csatlakoztak.

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN RÉSZESULTEK

Németországban:

Cseh Andrea Kinga, Cs. Ferenc és Lopusny Andrea leánya, 1973 ápr. 15-én Münchenben

Zimmer Yvonne Antonia, Z. Rainer és Ámon Magdolna leánya, 1973 ápr. 29-én Münchenben

Svájcban:

Kozubál Róbert, K. László és Krisztina fia, 1973 ápr. 22-én Lausanne-ban

Vörös Zsanita Alice, 1973 február 4-én, St.Gallenban

Bális Michaela, 1973 márc. 4-én, St.Gallen

Halászi Olivér Mátyás Dezső, 1973 április 15-én, St.Gallenban

Sebbel Klaus Werner és Vértes Anna Mária, 1973 ápr. 16-án, Münchenben

Rövid hírek

A Biblia teljes, vagy részleges kiadása a világon jelenleg 899 nyelven van forgalomban — jelentette legutóbbi közleményében a Bibliatársaságok Világszövetsége, amely a svájci Lausanne-ban székel.

A németországi limburgi egyházmegyében az idei nagybőjti pásztorlevél a vendégmunkásokra való tekintettel a négy legnagyobb csoport nyelvén, olasz, horvát, portugál és spanyol nyelven is megjelent.

Ir Passio címmel az északírországi konfliktus dokumentációja jelent meg hanglemezen. A lemez történelmi, politikai és szociál-etikai hátteret kíván megértetni, de a következő témacsoportok is szerepelnek: az 1916-os ír forradalom, dél-írországi nemzeti dalok, protestáns énekek Ulsterből, az írországi ökumenizmus és az egyház és állam viszonya.

Esztergomban május 4-én hosszabb újjarendezés után ismét megnyitják a világhírű Keresztény Múzeumot. A műkincsekben gazdag gyűjtemény alapjait a múlt század második felében Simor János esztergomi érsek rakta le és azóta állandóan növekvő állománya világhírnévre tett szert.

A Vatikán és Ausztrália nagykövetségi szinten diplomáciai kapcsolatot létesít. Kanada után Ausztrália a brit nemzetközösség második tagországa, amely ilyen diplomáciai lépésre határozta el magát. A Vatikán nunciust nevez ki, Ausztrália pedig nagykövetet küld a Vatikánba.

Spanyolországi jelentések szerint az avilai püspök kinevezésével, akit a pápa legutóbb a vatikáni Klérus-Kongregáció vezetésével bízott meg, nyolc spanyol püspöki szék betöltetlen. A katolikus lapok sürgetik, hogy elengedhetetlenül fontos a konkordátum mielőbbi reformja és az állam és egyház viszonyának és együttműködésének új alapokra való helyezése.

Az NSZK egyházmegyéinek területén 1972-ben 204 teológust szenteltek pappá. 1966-hoz viszonyítva ez 48 %-os visszaesést jelent, mert az újonnan szenteltek száma abban az évben 395 volt.

Az ománi iszlám szultanatus területén Muskatban telket bocsátottak a hatóságok a katolikus egyház rendelkezésére, hogy azon templomot és szociális otthont létesíthessen. A központ építésének részleteiről már folynak a megbeszélések a szultanatus illetékesei és a vatikáni megbízott között.

Ausztriában az utóbbi 5 évben 25 bélyeg jelent meg vallásos motívummal. Az osztrák postaigazgatóság szerint még az év folyamán megjelenik a Gábor arkangyalt ábrázoló bélyeg, mivel VI. Pál pápa az elmúlt évben őt nyilvánította a posta és a bélyeggyűjtők védőszentjének. Az erről szóló hivatalos írást Bécsben őrzik.

A Világvallások Kongresszusát 1974-ben Indiában szeretnék a Vatikán kérésére megtartani. A Nem-Keresztények Titkárságának vezetője Rómában úgy nyilatkozott, hogy bizonyos nehézségek ellenére is megérett az idő arra, hogy sor kerüljön a világvallások dialógusára. Az első megbeszélések Indiában erről a tervről már megtörténtek.

Augsburg közelében restaurálási munkálatok közben későgót, Szent Ulrichot ábrázoló freskómaradványokra bukkantak. A freskórészletek a 16. századból valók és valószínűleg egy keresztút-ciklus részleteit alkották. Az idők folyamán barokkizált templom mostani restaurálása közben kerültek elő.

Bernardin Shlaku, az elhunytak hittalban püspök a legújabb hírek szerint rokonainál él és közel 100 éves már. A 2. világháború óta Albániában 120 katolikus lelkész közül 60-at végeztek ki.

Szudánban a Caritas Internationalis segítségével megkezdődött a 17 éves polgárháború során elmenekült lakosság visszatelepítése. Az 1972 májusában megkötött békeszerződés értelmében a szomszédos országokból 30 ezer menekült térhet vissza hazájába.

A Máltai Segélyszervezet németországi tagozata nemrég Münsterben ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját. Tagjai az országhatárokon túl is, különösen a katasztrófa sújtotta területeken végeztek önfeláldozó munkát, így Algériában, Romániában, Peruban, Indiában, Keletpakisztánban és Vietnámban.

A soronkövetkező Eucharisztikus Világkongresszust 1976-ban valószínűleg az amerikai Philadelphiában tartják. Ha az amerikai katolikusok kívánsága teljesülne, a kongresszusi ünnepség Amerika függetlenségének 200-ik évfordulójával esne egybe. Eucharisztikus Világkongresszus Amerikában legutóbb Chicagóban 1926-ban volt.

Spanyolországban tiszteletbeli domonkos priorrá nevezték ki a közlekedésügyi minisztert. A spanyol közlekedésügyi minisztérium védőszentje ugyanis Szent Domonkos.

Romániában a kormány 100 ezer példányszámú Biblia nyomtatásához adott engedélyt. Az ország katolikus és protestáns lakossága mégis kénytelen azt nélkülözni, mert csupán exportra szánt példányokról van szó. Hasonlóan járnak el a szovjet hatóságok is, ahol a Biblia nyomtatását szintén deviza-haszna miatt engedélyezik, főleg a nyugati országokban élő emigránsok részére.

Az Életünkben megjelent írásokért minden tekintetben azok szerzői felelősek.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetéseket pedig csak a hónap 12-ig fogadunk ell

Az Életünk

elfogad hirdetéseket,

azok közlését kérjük

a Gazdasági Bizottságon keresztül

P. Szőke János címén beküldeni:

D. Stuttgart 1, Werastr. 63.

Telefon: 43 37 86

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetést.

VECSEY JÓZSEF könyve:

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára

közel 300 oldalon mutatja meg, hogyan forrott össze csodálatos egységbe a magyar primás életével egy finom és eszes falusi asszonynak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz műnyomó papíron a bíboros és édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, — 5.50 US dollár, — vagy annak megfelelő más valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában

(Ungarische Buchdruckerei)

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15. Schweiz.

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:

Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés 1 évre: 10.— svájci frank,

Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,
vagy annak megfelelő más valuta.

É l e t ü n k — Unser Leben

Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa

Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische
Buchdruckerei, 9000 St.Gallen,
Frongartenstr. 15. (Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Kto.Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei
Sparkassa der Administration
St.Gallen.

Bezugspreis jährlich: 10.— Sfr.